We love to expect, and when expectation is either disappointed or gratified, we want to be again expecting.
—Johnson.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 28—Vol. LVII. Friday, 17th July, 1959 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

What Is Really Happening To Banda

By MILTON BRACKER In "The New York Times"

BLANTYRE Nyasaland

A LEGEND has grown in Nyasaland about Dr. Hastings Kamuzu Banda, who is a prisoner in Southern Rhodesia.

Dr. Banda, leader of the Nyasaland African National Congress, was arrested here at the outset of the emergency in March. The state of emergency continues and Dr. Banda remains in an open-doored cell at Gwelo between Salisbury and Bulawayo. But to many of his ardent followers in this troubled protectorate Dr. Banda is not in jail at all.

One circumstance that contributed to the myth is that Dr. Banda was interviewed by the British Broadcasting Corporation some time before his arrest. The recorded interview was put on the air after he had been taken into custody. Many Africans heard his voice and took it as proof that he was not only free but in London.

Remark Is Misunderstood

Another belief shared by some supporters of the African National Congress is that Dr. Banda went to London at the invitation of the Queen, to be crowned King of Nyasaland.

This belief was traced to an ironic remark, overheard by Africans, that Dr. Banda was "a guest of the Queen," that is, in jail.

As to how the slight, 54-year-old physician supposedly got to London, one version is that on the night of his arrest he sprouted large wings, hovered over the police closing in on his home and flew off.

These stories can be related to the psychological problem facing the authorities in Nyasaland.

Since the length of Dr. Banda's detention and the way in which it will be terminated have not been fixed, the prospect is for his status to become even more legendary.

Privileges Granted

Dr. Banda has relative freedom of movement within the prison—for while when he was held at Bulawayo white prisoners complained over the "preferential" treatment he had been receiving—and appears in excelleet health.

He has asked for books, particularly those on history as told in terms of biography. Efforts are under way to get them to him.

Not all Africans in Nyasaland followed Dr. Banda and not all African National Congress leaders in other territories backed him. At a meeting in Accra, Ghana, last December, he played a minor and by no means successful role.

Yet in absentia he is the dominant figure in Nyasaland today.

Increments For MP's; Cuts For Ministers

LONDON, June 17

THE salaries of Ghana's parliamentarians will increase from £80 to £100 a month in addition to the £20 pounds a month housing allowance as soon as an assembly approved government motion receives royal assent and will be retroactive from January 1; 1959. The government also intends to introduce a motion before the end of this week for a 10-percent cut in the salaries of ministers (£3,000 a year), and parliamentary secretaries (£1,500 a year). Prime Minister Kwame Nkrumah announced the cuts in a speech last week, saying it had been decided upon as an example of the sacrifices required from all Ghanaians to help the country's new five year development plan.

Youlou Scores In Congo Elections

By THOMAS F. BRADY In "The New York Times"

PARIS, June 15.

PREMIER FULBERT YOULOU'S party won at least forty-nine seats out of sixty-one in elections yesterday for the Assembly of the Congo Republic, according to incomplete results reported from Brazzaville.

The voting was heavy and completely peaceful, in contrast to the violence and bloodshed that broke out last February when M. Youlou said he would not schedule elections.

The African Socialist Movement, headed by Jacques Opangault, who has been in Prison since the February killings, and an allied group, the Congolese Progressive Party, won ten seats. Two seats were still doubtful. M. Youlou's Democratic Union for the Defense of African Interests received about 64 per cent of the popular vote.

The victory of the Pre-

(Continued on page 273)

ANC Men Arrested

LONDON, June 17.

POLICE on June 17 arrested 79 members of the banned African National Congress for maintaining membership in the unlawful organization. All of those arrested were Africans living or employed in the Salisbury area.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY. 17TH JULY 1959

Rebuff For Bourquin

THE decision of the municipal council of Durban to veto Mr. Bourquin's recommendation that certain Africans who are alleged to have played a leading role in the Cato Manor demonstrations should be banished from the city is such a pointed rebuff for the manager of the Bantu Administration Department that it is indistinguishable from a vote of no confidence in him.

This is as things should be. The relations between the Department and the African people have rarely been as bad as they are at the moment. The burning down of the municipal offices at Chesterville and the destruction of municipal buses are reprehensible deeds of vandalism in themselves and are condemned by all decent men. There is no doubt, however, that behind their committal is a deep-seated tension which indicates to every impartial observer that the relations between the African community and the city council,as represented by the Bantu Administration Department, leave much to be desired.

The situation is full of future dangers and matters cannot be left where they are. Both Mr. Bourquin himself and Industry in the city realise openly that one of the primary causes of the riots was the poverty of the African people. It is good to notice that efforts are being made to meet the African part of the way. But it must be pointed out that the greatest error committed is to imagine that with the rise in the pay of the lowest income-groups will come permanent peace. No illusion could be more dangerous.

There is something wrong in the living conditions of the African people who live under municipal administration. It is time Durban investigated very fully the whole question of how her African affairs are run. If this is not done, palliatives will be resorted to which in the end will aggravate the very wrongs they would be designed to remove.

For example there is intense bitterness against the methods used to force people to get into Kwa Mashu, whose rentals most of them cannot afford. There is deep-seated dissatisfaction with the behaviour of some of the managers of some of the locations. Questions are asked about the actual uses to which the money from the beer-halls is put. If these things are not attended to, it is safe to predict that more serious trouble is still coming from Cato Manor

Comment On Men And Events

The Dangers Of Indiscriminate Boycotts

By JORDAN K. NGUBANE

ONE of the blunders in the conduct of the resistance movement was the failure to call it off at the time when it remained a disciplined demonstration. It was allowed to drag on until it virtually fizzled out, projecting into the fore the real weaknesses of the organisers and leaders rather than those of the people. In the end the morale which it had built up was allowed to weaken. It would seem that some of the lessons of the resistance movement were not fully learnt if we look at the conduct of the potato boycott.

There is reason to believe that the potato boycott was more of an emotional reaction to provocation of a certain type rather than a very carefully planned demonstration designed to impress apartheid with the African's hostility to it. Having committed itself to the potato boycott in a hurry, the Congress Movement, like everybody, was taken by complete surprise by the success of the demonstration.

In Durban alone, it is still difficult for the citizens to get potatoes from non White dealers. It would appear as if the Congress Movement has now been overwhelmed by its own success. Finding the Africans (and the other non-Whites for that matter), willing to make collosal sacrifices to demonstrate opposition to race oppression, the leadership does not seem able to know precisely what to do.

This weakness arises from the very nature of the boycott itself. Indiscriminate boycotts might be easy to launch; so also, possibly, those of particular products. But the danger is that you can never know how far to go with such a boycott. If the potato affair is any guide, sooner or later it gets out of control. Some people start buying the product while the others desist. At that moment morale cracks again and the spirit of militant opposition to race oppression seems to have momentarily spent itself. That should not happen where there has been careful planning and consistent application in moving events to a clearly defined point.

It is gratifying to note that certain leaders of the ANC had begun to appreciate the value of "status" boycotts as against the boycotts of products. In a speech in Johannesburg before he was banned, Mr. Duma Nokwe, then secretary general of the ANC, said that the ANC would consider status boycotts as well in the fight against apartheid—or words to that effect.

This was realistic thinking. It indicated that there is creeping into the thinking of the ANC that flexibility without which there cannot be a united effort against apartheid.

The status boycotts are to a certain point the invention of the Africanists. In them a certain shop or institution is singled out for the boycott. The owners of the store are notified in time that they must mend their ways within a given period. If they comply, nothing happens to harm them. If, on the other hand, they are obstinate, their establishment is boycotted. This demonsrtation goes on as long as there is intransigeance.

The first indication of a change of mind evokes a response. - The machinery is always there for producing the desired results and calling off the boycott when it has served its purpose. Besides, the purpose is always clearly defined. And, above all, the results can also be seen.

Against this background it can be seen that one does not need to have very deep powers of penetration to realise that the potato boycott seems to be losing its purpose now. What is it precisely that it was designed to achieve? Has it achieved that? If yes, where? If not, is there much wisdom in continuing it?

These are the questions which need to be answered quickly so that the boycott does not fizzle out in ways to suggest or lead to a breakdown of morale.

Natal Floods Relief Fund

From BRITS (Tvl.)

Amount previously acknowledged—£54—12—0, Messrs J. G. Harris, Friend, I. M. Abdulla, M. H. Jhavory, Gafoor Ismail, Ismail Deenat, Marman's Cycle Store, Yusuf Bulbulia, Carrimbhai, Hassim Habib 5/- each, P. C. Kapitan 5/6, Daya Chhania, Issack Waja 5/3 each, A Friend 6/3 —Total £58—3—3.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Durban's Vested Interest In Beer Drinking Slated

(From Our Own Correspondent)

OPINION in circles interested in Durban municipal affairs is that the Director of the City's Bantu Administration Department could not do better, even if he tried very hard, to alienate the African community and to antagonise African opinion than by two proposals he made recently. The first was his ridiculous proposal, endorsed by the Bantu Administration Committee, to banish nine well-known African leaders from the Durban municipal area. The full City Council however, by the narrow margin of eleven votes to 10 threw the proposal where it belonged—on the rubbish heap. Former Mayor Councillor H. W. Jackson went so far as to say that the recent riots at Cato Manor would never have been had the City Council acted in a more sensible manner.

By his proposal, Mr. S. Bourquin, the Bantu Affairs Director, did much to undo the excellent impact upon race relations in the City produced by his earlier impassioned plea for a rise in wages for Africans employed by the Corporation. Consensus of opinion among impartial observers then was that Mr. Bourquin had stuck out his neck in impliedly criticising the starvation-wages paid by his employers, the City Council. That his action, though very necessary and even if rather belated, showed an awareness of the social and economic problems facing Africans in the City, and that perhaps this executive was after all a little ahead of City Councillors in finding sensible remedies to the state of unrest prevailing.

Relief Work Threatened

But if the banishment proposal knocked a hole in his hat, the latest move has blasted out the hat altogether. This time Mr. Bourquin has found it necessary to warn welfare agencies doing relief work among Africans and which are subsidised from municipally-sold beer profits, that if the beer halls boycott continues, these grants may either be curtailed or stopped altogether. He further went on to warn that the subsidised cinema shows available to Africans in locations may also be suspended.

A European woman welfare worker who has spent many years in welfare work in Cato Manor was highly indignant that such a move could be contemplated. "It is thoroughly disgusting," she said, "that a people should be told by a responsible municipal official that unless they resumed drinking, work being done for their poor would suffer. This is a state of affairs that would not be tolerated in any civilised country, let alone a supposedly Christian one. I'm not blaming Mr. Bourquin personally Perhaps if Africans don't get drunk regularly, funds are not made available to his Department, but it is the entire municipal policy that stands condemned."

Saying that she could not let her name be printed "as my organisation gets a subsidy," this woman went on to say that she was sorry that Mr. Bourquin did not, if his problem was purely one of funds, point this out to the City Council and ask it to vote money from general revenue. "After all, the hundreds of thousands spent on welfare and recreation for Europeans comes for the general rate revenue to which non-Europeans also contribute"

Encouraging Drinking

An Indian welfare worker, who has spent nearly twenty years in this field said that he was "unable to understand now a high-ranking official of a municipality could adopt the attitude he apparently has. African welfare and recreation is part of his job. Surely it is equally his duty to tell the Council, as well as the public, that grants would have to be curtailed unless funds were forthcoming—than just because people stop drinking. I am not active in politics and don't understand politics. But I do know that no welfare officer worth his salt would encourage people to drink, be they Indian, African or European"

Many years ago, Councillor Sydney Smith, then a supporter of the S. A. Labour Party, roundly condemned municipal beer monopoly in which a local authority had a vested interest in getting people drunk.

Youlou Scores In Congo Elections

(Continued from front page)

mier, a former Roman Catholic priest who has made himself widely known as Abbe Youlou, means that the Congo Republic's ties with the French Community will be maintained, although this was not at issue in the elections.

Politics Based On Tribal Ties

Congo politics are more tribal than ideological, M. Youlou's main support coming from the Balalis of the Congo basin. Socialist strength is concentrated among the M'Bochis of the northern Congo, while the Progressives are chiefly the Villis of the coastal region.

The violence last February in Brazzaville, when more than 100 Africans were killed, grew out of political rivalry between the M'Bochis and the Balalis.

The immediate cause was the refusal by M. Youlou, who had an extremely slim majority in the Assembly, to hold new elections following the former Middle Congo's establishment as an autonomous republic in the new French community. M. Opangault was arrested on charges of inciting to violence.

When peace was restored by the French Army after three days of killing, Premier Youlou under pressure from the French Administration, agreed to hold elections as soon as the risk of further violence had been removed.

Grahamstown Race Zoning Put Off

THE enforcement of the Group Areas Act in Grahamstown has been postponed.

But the Group Areas Board has stressed that this decision does not mean Grahamstown has been let off completely.

"The matter will again be taken up in due time," the board has told the Grahamstown Municipality.

The decision, after a public inquiry earlier this year into the proposed race zoning of Grahamstown Municipality in a letter from the *Port Elizabeth* office of the Group Areas Board.

'Force The Pace'

The letter, signed by the Chairman of the Board's Eastern Cape Committee, Mr. W. J Gouws, says:

"I am authorised by the Group Areas Board to advise you that it has been decided that the institution of Group Areas in Grahamstown is to be left in abeyance for an indefinite period.

"This decision must not be interpreted as indicating that the institution of Group Areas at Grahamstown is considered unnecessary or undesirable.

"The matter will again be taken up by the Board at due time,"

The letter adds: "The Board is not unaware of your Council's difficulties and for that reason does not wish to force the pace

"It expects, however, that your Council will in the meantime take active steps with a view to formulating acceptable proposals for submission to the Board when called upon to do so"

'Strife-free'

At the Group Areas inquiry, held at Grahamstown in February, there was overwhelming opposition to the proposed application of the Group Areas Act in the city. Evidence was given by people of all races.

Church leaders said Grahamstown had always been free from racial strife and friction.

Towards the end of the inquiry a plan was submitted on behalf of the City Council, suggesting "a more humane" application of the Act if the board decided to apply it.

Last minute proposals were also submitted by Dr. C. C. Kritzinger, who appeared for the Afrikaanse Skakelkomitee. His proposals were also described as "humane."

Dr. Kritzinger said the "intermingling" of races led to friction.

ARE YOU LUCKY?

The four-leaf clover is considered one of the luckiest talismans in the world.

Mr. Y won over £1,400. Mr. U won a football pool. Mrs. X saved a marriage breaking-up. Mrs. V. developed an improved way of living.

It could work for you, too, especially if you know what the four leaves mean. We tell you and also send your FREE horoscope with every talisman purchased. Your own zodiac sign inlaid in gold is engraved on the talisman. Send name and address, date, month and year of birth with Postal Order for 5/- direct to Dept. O, Publicity Promotions (Pty.) Ltd., 5 Markhams Bldg., Hout Street, P. O. Box 1440, Cape Town.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

New Motor Car Racket Hits Non-Whites

(From Our Own Correspondent)

CERTAIN unscrupulous motor car dealers in Durban have started a new racket. Its operation is simple—and where the average man in the street, unversed and unassisted in legal matters is involved, apparently very effective

The technique is as follows: A purchaser on hire purchase gets into default. The motor firm writes him a letter calling upon him to pay up the arrear instalments Should he fail to respond, the next thing he knows is that someone, usually a European man, representing himself to be the Messenger of the Court, calls on him and presents some papers which show that the motor car has to be handed to him pending court action to be instituted

The purchaser parts with the car which finds it back to the motor dealer's showrooms. Having got the car back, the dealer does not proceed with the threatened action. Should the purchaser ask for it back, he expresses willingness to return the vehicle—upon payment of all arrears and interest and subject to observance of other conditions as well, Invariably, however, the purchaser erroneously concludes that since the purported Messenger of the Court has taken the car away, the car is lost and nothing further could be done. A few months pass and the same car is sold to some other unwary member of the public The victims are mostly Indians.

To be fair to the trade, only a few motor firms—the so called mushroom concerns—perpetrate this sort of trick It is never indulged in by the reputable establishments The remedy however lies in the hands of motor car buyers. They should never part with goods except to a proper messenger of the Court who must serve all the papers. And any person whose goods are attached on a temporary Court order should take immediate steps to protect his interest. He may often find that something can, after all, be done in the matter

Indian Welfare Work Held Up

(From Our Own Correspondent)

ON special instructions from the Department of Social Welfare, the Durban Indian Benevolent Society is to hold a general meeting this week end It is believed that the Senior Social Welfare Officer for Durban, Mr. S. P Bothma, took the initiative in the matter after complaints from a number of persons interested in Indian welfare work, who were dissatisfied with the manner in which this Society was functioning. In contrast with the tremendous amount of activity in other Indian welfare organisations such as the Child Welfare Society, Natal Indian Blind Society and FOSA, the Durban Benevolent Society has in the past 10 years or so done hardly any welfare work to speak of

The matter came to a head recently when, as a direct result of the large scale unemployment situation in the Indian community, efforts were made to assist the dependants of those out of work The Benevolent Society was not in a position to meet the demand for relief assistance. Poor persons calling upon it for help got little or no response to their appeals.

And an Indian Unemployment Relief Committee which had been established found that it could not effectively carry out its programme for the reason that as the duty and the responsibility for this work was really that of the Benevolent Society, no other organisation could be authorised to make a collection for funds for such a purpose. It is believed however that as the result of the intervention of the Social Welfare Department as well as that of several people keenly interested in this branch of welfare work, this work may now be proceeded with.

Earn the £2000 or more p.a. of a top business executive: Start spare time study in Accounting, Costing, Secretaryship, Building Societies, Municipal Services, Banking, as well as other high ranking positions, with The School of Accountancy, backed by 50 years successful educational service. Write today for the free book "The Direct Way to Success", to The School of Accountancy, P.O. Box 4592 (Z) Johannesburg: and at 8th Floor, Mansion House, 12 Field Street, P.O. Box 1865, Durban, Phone 2-4068.

Shaw Statement: NIC Presses For Next Step

"WE are heartened by the recent statement by Mr. Shaw, the Mayor of Durban, concerning municipal representation for non-whites on City Councils and local bodies," says a Press statement by the Natal Indian Congress.

"There is no doubt that this statement was made authoritatively and at a responsible gathering of members of the Natal Municipal Association.

"The non-European people are liable for their rates and taxes and are clearly placed on the same level as the Whites for maintenance on the local bodies. There are many other ways in which they contribute to the municipal welfare but there is sharp denial of representation and participation in municipal affairs

"If Mr. Shaw's statement was seriously made on this note and he was supported thereto by Mr. Forder, the Chairman of the Natal Municipal Association then the City and Provincial Authorities must immediately give their attention to the question of non-white representation on local bodies. No section of the community can be kept out of the legitimate function of the body politic which is made up of all within it.'

Notice Of The Transvaal Indian Congress

In terms of its constitution the Transvaal Indian Congress hereby notifies all the Indian over the age of 18 resident in the Transvaal that its Bi-Ennial General Meeting will be held at the GANDHI HALL, 50 Fox Street, Johannesburg, on Sunday 16th, August 1959 at 2 p m

Agenda: 1. Presidential Address; 2. Secretarial Report; 3. Financial Report; 4. Elections; 5. General.

Notice of any proposed amendments to the constitution must be lodged with the Secretaries at least 21 days before the said Bi-Ennial General Meeting.

B. T. NAIDOO & S. SALEH,
Joint Hon. Secretaries,
Transvaal Indian Congress.

Propagation And Research On Gandhian Philosophy

The Gandhi Smarak Nidhi (Memorial Fund) has established a Peace Foundation. The Foundation will try to promote acceptance by all peoples of the principles of truth and non-violence in the conduct of social, national, and international affairs. A nucleus of study and research council will select research scholars to carry out programmes of study and research under Gandhi Peace Foundation. The libraries and other facilities available at the Gandhi Smarak Sangrahalayas (museums) at Madurai and New Delhi will be utilised for organising the study and research.

Speaking to newsmen, the Chairman of the Gandhi Smarak Nidhi, Mr. R R. Diwakar, said that five more Sangrahalayas (museums) would be established at Bombay, Sabarmathi near Ahmedabad, Calcutta, Motihari in Bihar, and Wardha.

These Sangrahalayas would stock books on Gandhiji, works on anthropology, history of culture and civilisation, and writings of social philosophers of the world.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368
P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.
Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "
Cash with order only.
P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Osborn Attacks Housing Proposals

(From Our Own Correspondent)

COUNCILLOR PERCY OSBORN, who is at present perhaps the foremost supporter in the Durban City Council of the Nationalist Government's apartheid plans has scathingly attacked plans envisaged by the Council's Housing Committee for the erection of 20,000 houses for Indians at Umblatuzana. The proposal is that the Council should acquire some 5,700 acres of land in this area, a portion of which has already been proclaimed for Indian occupation by the Minister of the Interior, and establishing there a gigantic housing scheme for Indians.

The proposal was first made by Councillor A. S. Robinson, who likened the plan to Kwa Mashu, the massive housing project for Africans at Duffs Road. While Indian political and welfare organisations generally welcome any and all moves to provide decent housing for the mass of the population—which now lives in disgracefully overcrowded conditions—the Umblatuzana plan was criticised on two main grounds. The first was that it formed part of the apartheid pattern, which is anathema to most non-whites. Secondly, it was held that there was no need to site such a housing scheme so far away, more than 11 miles from the centre of Durban, which would push up transport costs enormously. In point of fact, the disproportionate amounts, in relation to their earnings, that Kwa Mashu residents ha e to spend on transport, give point to this aspect of the criticism.

A False Stunt

A third ground for criticism, which was at the time not overly emphasized, was that the Umblatuzana plan was just a stunt. That it was a gag to lull liberal whites into believing that this was a quid pro quo offered for the robbery being perpetrated at Cato Manor. Councillor Osborn was the chief protagonist of the scheme to push Indians out of Cato Manor, and indeed it is even now widely believed, how correctly there is no means of gauging, that Mr. Osborn's influence in Nationalist circles is considerable enough to persuade the Minister to deproclaim Cato Manor could he only be got to ask the Minister to do so.

Now Mr. Osborn has himself come out publicly against the Umblatuzana scheme. Not that he has come round to viewing Cato Manor with anything but apartheid-tinted glasses, but for his declared reason that the Umblatuzana plan "is just a pipe-dream." He said that it would take years for the City Council to acquire the land at economic prices, and that until the land has been acquired, and "reliable estimates made regarding the provision of water, lighting, roads, hospitals, schools and public land, nobody could estimate how many houses the land could accommodate." He also felt that not many Indians of the lower income group could afford to live there, and added: "My opinion is that at this stage of Durban's history, most of them would not be able to afford it."

In regard to the last item, Mr. Osborn patently does not know his facts. So many Indian families now live in single rooms for which they pay as much as £3 a month, that these families could afford to pay for the cheaper houses planned... provided the housing project were sited within easy reach of their places of work. There are present, hundreds of acres of Corporation-owned land in Wentworth, ideal for such a vast housing scheme. If it were serious, the Council could embark on a large-scale housing programme without delay. And if Mr. Osborn were serious, he would urge the Government and his fellow Councillors not to disturb the residents of Cato Manor. In that area alone there are hundreds of suitable building sites upon which houses could be erected. And if only the Council could overcome its almost pathological reluctance to take over vacant White-owned property to house non-whites, the Wiggins Estate in Cato Manor is ideal for a relatively compact but urgently needed Council-assisted housing project. The Umblatuzana project may or may not be a pipe-dream, but there is every danger of it being eye-wash.

Nehru Thinks Of New Elections In Kerala

THE Central Government had not yet considered the situation in Kerala in a formal way. This is what Mr. Nehru, India's Prime Minister, told his monthly Press conference recently. He said that on his return from Kerala he had reported to the Cabinet on the situation as he had found it in the State. The matter would, no doubt, be considered by the Union Cabinet.

Mr. Nehru said that the overwhelming impression he had gathered was that large masses of people in Kerala were in a state of very high excitement bordering on hysteria. He declared that there was a tremendous upsurge in Kerala.

The Prime Minister described the Kerala situation as difficult and changing. The Government's normal approach, he said, was that there should be no interference by the central authority except by way of advice. If a situation developed which could not be dealt with otherwise, one had to think of other ways of interference. If there was no other way one had to resort to the last contingency. The method of advice had been tried. Asked whether the President's Rule was round the corner, the Prime Minister said amidst laughter, "I have not reached that corner yet."

Power Politicians

Asked if it was possible to protect the normal democratic apparatus in Kerala by taking it out of the hands of power politicians, Mr. Nehru said that his Government was interested in the democratic traditions and security of life. Democracy was a way of life, of thinking, acting and co-operating. When one saw these things going to pieces what was the good, he asked, of talking about some kind of an iron framework of democracy with no content left in it. That was what was happening in Kerala.

Mr. Nehru said there was nothing unconstitutional in his suggestion that it would be a good thing if there were fresh elections in Kerala. Recourse to elections was always constitutional and democratic. Also such a step might lower the tension. Another suggestion made by him was that one or two points in the Education Act which were in dispute might be discussed with the opposition. Mr. Nehru said these two suggestions were not contradictory but parallel. Each was aimed at lessening the tension in Kerala.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.
MASTER BROS.
(PTY) LTD.,
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Gramophone Records
MADE IN INDIA — AT HALF PRICE
4/6 EACH OR TWO FOR 8/3
Selected single numbers available from latest films.
Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.
Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-
Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.
MAIL ORDERS ACCEPTED —FREE PACKING
SELLING FAST.
Write for detail specification, gladly suppplied on application.
NATIONAL RECORDS
18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Dalai Lama Wants Greater Tibet

A DELHI broadcast said the Dalai Lama told a news conference in Mussoorie on June 29 that he would welcome a peaceful and amicable settlement of the Tibetan problems. Such a solution, he said, must guarantee that Tibet continue to enjoy the right it exercised before 1959. He called for the creation of a greater Tibet consisting of the present Tibet and the Chinese province of Amdo and Khan, enjoying both internal and external freedom as in the period before 1959.

In reply to a question, the Dalai Lama said he would welcome a meeting between the Prime Ministers of India and China to work out a settlement of events in Tibet, considered in their true perspective. If the events in Tibet were seen in a true perspective, the Dalai Lama added, there was no reason why Sino-Indian relations should be embittered. In the existing situation Tibet has no autonomy in any matter. Direct Sino-Tibetan talks, he said, would not be useful without a mediator who would insure that any agreement that was reached was observed.

Asked about the Sino-Tibetan agreement of 1951, the Dalai Lama said his government had signed it under duress. Until 1959, he said, Tibet had been virtually independent exercising all rights of sovereignty, internal and external. Even though the 1951 agreement had been forced on the Tibetan people, the Dalai Lama said his government had tried its utmost to carry out its terms. On the other hand, the Chinese policy had tried to undermine that agreement at every stage.

The Tibetan leader asserted that the statements he had made against the Chinese were true. He added if the Chinese Government was not prepared to accept his statement, it should agree to an investigation by an international committee.

The news conference was the first given by the Dalai Lama since he arrived in India nearly three months ago.

Guinea Prefers Trade With Socialist Countries

GUINEA hopes to improve and develop its foreign trade with the socialist countries. This remark was made by the director of the Board of Foreign Trade of Guinea, Niang, in a recent interview with an NCNA correspondent.

The director pointed out that during the colonial period, Guinea's foreign trade was in the hands of the French and it suffered a huge deficit in the trade balance with France.

He said that Guinea had now signed with a number of socialist countries trade agreements which helped Guinea in two aspects. They helped Guinea to export agricultural products to these countries at reasonable prices; they provided the supply of machinery and technical assistance to Guinea.

Niang recalled that when Guinea declared independence and rejected the French community last year, the socialist countries concluded timely trade agreements with Guinea, thus helping it solve its economic problems.

The Guinea Government now effectively controls the country's foreign trade and monopolises the importation of four important items: rice, flour, sugar and cement to evade the exploitation by traders in the import trade, he said.

World Literature For Indians

AN interesting series of brochures on Contemporary World Literature is being issued by the Indian Institute of Culture in Bangalore. Titles in this series, which is designed "to bring the English-speaking citizen of India some information and instruction about the literature of other countries of the Americas, Asia, Australia and Europe," include: Modern Italian Literature, Norwegian Literature, Sketch of Contemporary Spanish Literature, Modern Swedish Literature, Dutch Literature, Writing in a Secret Language, and Modern French Literature. Each brochure contains a short preface, an essay on the literature of the country being considered, and a selected bibliography.—(UNESCO).

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Problems West Africa Faces

By JOHN HUGHES In "The Christian Science Monitor"

THERE is a deceptively uniform look about the West Coast of Africa from the air. Follow the curve of the West African bulge down from Dakar and the coastline looks like one of endless, tempting, tropical beaches all run together. The great green rollers of the South Atlantic come crashing in with a spatter of foam on the white sands. And there seems never an interruption except for a little African fishing village here and there, with its dugout canoes pulled up under the coconut palms.

Although this looks like one great country, it is in fact carved up by a network of international boundaries into a string of separate nations.

These range from giant Nigeria with its 35,000,000 people, to little Gambia, a tiny country a few miles wide bravely following the path of the Gambia River.

Ewe Tribe Split Up

One flies along this coast with ease. But try and motor along it—when the roads are passable—and you may encounter seven or eight international checkpoints in 300 miles.

Most of the boundaries were drawn by the various colonial powers who staked out this area. Many of them bear little relation to terrain or tribal divisions. Thus the West African Ewe tribe, for example, finds itself strung out over three countries—Ghana, which includes former British Togoland, French Togo land, and Dahomey.

A son visiting his father a few miles away may face the rigamarole of customs and immigration clearances each time. Some Ewes live in one country, but the lands they work are across the border in another. In times of political unrest or crisis, when borders are closed, they cannot cross. There are many other complications.

Sometimes a cable from one African country to another a hundred miles or so away must be routed thousands of miles via London, Paris, or other European capitals because the erection of West African boundary barriers has hindered the development of communications across them

Unification Sought

Ewe unification long has been a potent political issue, but the current complicated distribution of these tribesmen makes it appear highly unlikely that they ever will be reunited under one flag.

Although the Ewes may never be reunited, the whole of West Africa today is in a state of complicated upheaval and boundaries fluid.

Colonial ties are being thrown off In addition, there are constantly shifting currents and allegiance among the African nations themselves.

The latest development is the proposal by Ghana's Prime Minister Kwame Nkrumah and Ghana's President Toure for a new union of African states which are independent or about to be independent. The plan is for an over-all constitution under which each member state or member federation would keep its own personality and structure.

Members would co ordinate their defence policies, for example, and introduce a joint citizenship, and so on, under a common flag.

Union Setup Still Hazy

Like the union which already has been announced between Guinea and Ghana, this latest proposal has a long way to go before it assumes anything like a concrete shape. Although it is another step forward the pan-African unity of which Dr. Nkrumah is a champion, it has many hurdles to leap in the shape of powerful emergent nations like Nigeria which exhibit no wish to enter such a union.

Furthermore it has been outlined in only the haziest of terms, and in reply to press conference questions Dr. Nkrumah has given the impression that he has not thoroughly thought out the effect of the scheme on Ghana's own Commonwealth membership, for example.

The present Ghana-Guinea union appears to suffer from the same lack of definition, although it may be said that Dr. Nkrumah's recent visit to Guinea may have given it more tangible form.

In recent months there has been an obvious discrepancy in the attitudes toward the union in Conakry and Accra respectively. Ghanaian spokesmen admit they envisaged a much tighter union, with a written constitution, than has yet emerged. Some Ghanaians in high office even have been tempted to believe Guinea agreed to the union mainly to secure the $28,000,000 development loan from Ghana announced at that time, and badly needed by Guinea when French aid was cut off.

Republics Teeter

In Conakry M. Toure admitted frankly to this correspondent that the Guineans envisaged a much looser union than the Ghanaians. "We want a broad confederation, not a federation," he said, "which will permit other countries like Liberia to join without losing their identity and sovereignty."

Whatever becomes of the Ghana-Guinea merger, or the over all union of African states, however, it is clear that West African boundaries are in a state of flux. French Africa, for example, is still in upheaval. Any day more of the self governing republics within the French community might elect to follow Guinea's lead of complete sovereignty outside the community.

Already the Mali federation has welded together Senegal and Sudan. The federation might add other republics to it, might secede from the community as a self contained bloc, or conceivably might crumble.

Then there is little Gambia, surrounded on all sides by Senegal. An economic unreality, Gambia may one day seek closer ties with Senegal.

Ghana is anxious to incorporate French Togoland, Nigeria, and the Cameroons when these territories win their independence next year. Nigeria itself might burst at the seams if its diverse peoples cannot agree after Nigerian independence next year.

Farther south there is political juggling among the African premeirs of some French equatorial territories, and it is possible that boundaries might be adjusted to rid some premiers of dissident opposition groups and include these territories where they would be more welcome.

At the mouth of the great Congo there is even the dream of some African politicians of uniting some tribes to recreate an old African kingdom stretching across parts of French, Belgian and Portuguese Africa.

With all these developments afoot, it is a brave man today who dares to forecast the political shape of West Afr ca in five or ten years.

BOOKS OF GREAT SUCCESS TO YOUR FUTURE IN BUSINESS

JUST ARRIVED

Commercial system of cutting—fully detailed with diagrams of garments for you to cut any fashion	32/6
Easy cutting—packet size	25/-
Fashion in Blouse, Choli, Punjabi Sari with detailed style for women	4/6
Ramayan in English Valmiki	36/-
Prince Ajoyada—Story of Ramayan ...	12/6
Women of India—in their Beauty-Duty, with their customs—fully illustrated	27 6
Hindu manners, customs and their ceremonies—A Book of Details and Duties	35/-
Hindu Marriage and family in India	28/6
The Yoga System of Health—By Yogi Vithaldas Illustrated	22 6
Upanishads in 4 complete volumes ...	£5—10—0
Mahatma Gandhi in Pictures of New Light	£5—10—0
Heaven Lies Within Us—a book about your future in this Life	25/-
Indian Cookings, Sweets, Pickles, Curry Khadi and Khichadi etc., etc	12/6

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Unrest In Kerala State

THE time certainly seems to be right for charges, counter-charges, memoranda and charge-sheets. In keeping with the din and noise of the trouble in Kerala, the Opposition leader in that strife-torn State has made allegations of a grave nature which, if true, can damage the prestige of the already shaken Communist Government. Mr. P. T. Chacko has stated that free fights have broken out in Communist-dominated areas and that a number of persons have been murdered or wounded. He expressed the view that a day will come "when these murderers will be brought to book."

Though his charges are likely to be exaggerated in the heat of the atmosphere there, it must be accepted that the trouble in that State continues unabated. There are numerous instances where official attention has been drawn to the fact that no protection is being given to those who are opposed to the Government and that they are very often left to tender mercies of the Communist mobs.

Instead of tackling the situation with calmness, fortitude and diplomacy that Communists normally display all over the world, he State Government has come out with a statement that seems to add fuel to the fire. Referring to the picketing of schools and buses, the Government has said that it would not tolerate any such thing and that it would put down such trouble with a heavy hand. The machinery of the Government has decided to take stringent action, and lathi-charges, and large-scale arrests continue unabated in that State.

Meanwhile, the long-awaited memorandum has been presented to the President by Mr. R. Shanker, leader of the Kerala Pradesh Congress Committee. The memorandum levels grave charges against the Kerala Govenrment. A similar memorandum will be presented by the leader of the Opposition in the Kerala Assembly to the Governor of the State, Mr. B. Ramkrishna Rao.

In keeping with this tempo of memorandum presentation, an independent M.P., Mr. S. M. Bannerjee, has framed a 21-point charge-sheet against the Union Government which he proposes to submit to the President after obtaining the signatures of friends belonging to the various parties.

This is but natural - a follow-up to the happenings in Kerala. Things in that State have indicated that direct action whether constitutional or not can be resorted to overthrow a constitutionally-elected government. The definition of democracy is certainly undergoing change as a result of happenings in Kerala.

In his charge-sheet Mr. Banerjee has accused the Union Government of failure to settle the Kashmir and Goa problems, effect *de jure* transfer of Pondicherry, settle the canal water dispute, realise the partition debt from Pakistan, protect the life and property of those living on the Indo-Pak border, failure to solve the food problems, failure to eradicate black-marketing, hoarding and corruption.

The charge-sheet also lists the Government's failure to solve the refugee and unemployment problems, check extravagance amongst officials and increase the workers wages proportionate to the rise in cost of living.

It is still to be seen how the Government would react to such a charge-sheet in view of what has happenen in Kerala. If a charge-sheet can be presented about the constitutionally-elected Government in a State, there is no reason why such a charge-sheet about Central Government cannot be accepted.

* *

The repercussions to the recently formed Swatantra Party have already started taking effect. The Prime Minister, Mr. Nehru, cleverly and somewhat gallantly came to the support of his own party as a rejoinder to the formation of the separate party. In a statement he tried to discredit the new party by saying that it presented no complete programme and that it was just a projection of the Forum of Free Enterprise which is supported by big industrialists and private enterprise. The President of the Forum of Free Enterprise has taken up the issue. Mr. A. D. Shroff has stated that the Forum is not responsible for the Swatantra Party in any way and any charge that associate the two are blatently unfounded. He said that in public life there were bound to be differences of opinion, but appealed that attempts should always be made to maintain a high standard of conduct and not indulged in futile charges.

The formation of the new party spells the doom of the newly-formed Socialist Democratic Party in the Andhra Pradesh. Several leaders of the group that constitutes the Socialistic Democratic Party favoured either alliance or close co-operation with the Swatantra Party. As a result, all differences of opinion with regard to this thing in the ranks of the Andhra party appears inevitable.

* *

While still on the subject of Andhra, it is interesting to note that the Andhra Government has turned down the plea made by the Bombay Government for the creation of a ten-mile "dry" belt in the areas contiguous to Marathwada district of Bombay State. This refusal is a more sensible step than the futile prohibition policy being pursued by the Bombay Government.

A spokesman of the Andhra Government said that the main consideration in rejecting the Bombay request was the instance of a large number of palms in the area adjoining Marathwada. The creation of a ten-mile "dry" belt would effect the State's excise revenue. That consideration alone should weigh heavily with any government embarking on the adventure of trying to enforce prohibition.

Treason Trials Defence Fund

(P. M. Burg Branch)

FINAL accounts for the Variety Concert (Drill Hall Variety), staged by the Nishaan Theatrical Entertainers in aid of the Treason Trials Defence Fund, are now available.

Proceeds of this most successful venture were approximately £550 and the Pietermaritzburg Committee of the Treason Trials Defence Fund would like to place on record its very warm appreciation of the time and energy spent by the Nishaan group in rehearsing and putting on this show. Not only have the proceeds given a great boost to the resources of the Fund but there is no doubt that this was one of the best Variety Concerts, from the point of view of its entertainment value, which the Pietermaritzburg City Hall has seen.

Latest Shipment

All kinds of incense sticks: Three Roses, Gateway of India, Asokadhurbar, Soogandhi Rani, Chamili, Lata Mangashkar, Vasanti, etc.. Write for our pricelist. (We only keep Indian manufactured incense sticks.)

Green ginger 9d. per lb.	We pack our goods well before railing.
Green tumeric 1s. per lb.	
Amba-Huldhi 1s. per lb.	We sell by C.O.D.
Garlics with big stems 1s per lb.	

We import the following articles directly: Scented Betel Nuts, Pawa, Mamra, Roasted Gram, and Many Household Goods.

Our stuff is good and obtainable at low prices,

Write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.
Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Letter To The Editor

"Nyaose Raises A New Problem"

SIR,—In your latest leading article (Opinion 10/7/59) under the heading "Mr. Nyaose raises a New Problem," you refer to the speech made by Mr. J. D. Nyaose, Secretary for Labour in the Pan-Africanist Congress and paraphrase some of his remarks.

"Was the European who wanted to work hand in hand with the Pan-Africanists ready to leave the White areas, abandon the privilege which goes with a White skin and suffer where Africans suffered? Was he prepared to accept African languages as his own?"

Though not a European, the questions posed strike me as interesting and in a way significant. Why should a European—or anyone for that matter—be required to *abandon* privilege? Surely the test is whether he is prepared to *share* what he has? And what would be achieved, other than a dramatic demonstration, by a European declaring that he is prepared to leave Cowies Hill and live in Cato Manor? Surely the test here is whether he is prepared to have an African (or for that matter an Indian) as a *neighbour* wherever he lives, whether that may be in Kloof or in Kwa Mashu?

I personally, as a South African whose claim to a stake in South Africa is as strong and as rightful as that of Mr. Nyaose or any other Africanist, am attracted to the PAC—largely because it is aware of the danger of the Communist jockey riding the horse called Congress. But I am afraid, sometimes terribly afraid, that the PAC may be too tempted by the admittedly swifter path to success of racial nationalism.

And while I have for some years been trying to learn Zulu—simply because it is so beautiful when spoken, and the language of a large number of my fellow countrymen—my home language, Tamil, naturally comes first. What do you mean when you ask whether the European is prepared to accept African languages as his own? Would you be prepared to ask a Sotho-Speaking South African to displace his own language with Xosa.—Yours faithfully.,

PAT POOVALINGAM.

Latest Gramophone Records Arrived

Mother India	6 Records	49/6
Pyasa	5 "	41/3
Dekh Kabira Roya	4 "	33/-
Abhiman	3 "	24/9
Janam-Janam Ki-Fere	5 "	41/3
Johny Walker	3 "	24/9
Ayodyapati	5 "	41/3

INDIA PRESS RECORDS

Tulsidas	5 Records	50/-
Pehli Jhalak	6 "	60/-
Halaku	4 "	40/-
Bahaar	2 "	20/-
Sarwan Kumar (Drama)	2 "	20/-
Loose Numbers Babul Barsat and Badal		30/-

—o—

Packing, Postage and C.O.D. charges 7/6 Extra.

Obtainable at Our Only Address:

BHARAT MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS,

286 Grey Street,
DURBAN.

Cultural Agreement Between India And Czechoslovakia

A CULTURAL agreement between Czechoslovakia and India was formally signed in New Delhi on July 7. The agreement aims at strengthening the ties of existing friendship and promoting further understanding and a closer co-operation in the fields of science, education and culture between the two countries.

The cultural agreement which consists of seven articles will remain in force for a period of five years. It comes into effect on the date of exchange of the instruments of ratification which will take place at Prague.

The agreement provides for promotion of the exchange of representatives of education, science, culture and arts between the countries. They would also train each other's employees and grant scholarships to students in scientific, industrial and technical fields.

Under the agreement, co-operation would be developed between research institutes and artistic and literary associations in the two countries. Exchange of books, scientific and art objects and films has been provided.

There would also be an exchange between the two countries in the field of physical education and sports.

The agreement envisages setting up, if necessary, of an Indo-Czechoslovak Advisory Committee in each country to ensure its implementation.

The Cost Of Group Areas

An Opposition M.P. has stated that in Durban alone there are 165,000 Indians to be moved under the Group Areas Act, and that to rehouse them, 35,000 houses will be needed. It is estimated that the cost of this would be about £50m. The Government, he said, was trying to place the burden of this on the towns and cities.

Quite apart, of course, from what a Cape Town M.P. calls "the element of humanity!"

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Selected Letters of Gandhiji	1	6
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	3	9
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	10	6
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as Agent for :—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476. **Telephones: 47888.**

Telegrams & Cable: "SORABTEM." **47453.**

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
FAMOUS PARSIS	7	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	8
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 28—Vol.-LVII.

Friday,

17th July, 1959

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

ઇશ્વર છે કે નહિ એની ચર્ચા ઓ રસપ્રદ હોય છે, પણ એના અસ્તિત્વની ખાતરી તો જ્યારે વ્યક્તિ દુઃખની પરાકાષ્ટા અને અસહ્ય સ્થિતિમાં મુકાય છે ત્યારે એ કોનુ શરણુ શોધે છે? કોને શાપ આપે છે? આનું બળ કે તત્ત્વ એજ ઇશ્વર છે.

—ચિંતક

પુસ્તક ૫૭ મું—અંક ૨૮ | તા. ૧૭ જુલાઈ, ૧૯૫૯. | છુટક નકલ પે. ૪

"બીયર હોલ" નીતિની સખત ટીકા

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

જેઓ ડરબનની મ્યુનીસીપલના બાન્ટુ એડમીનીસ્ટ્રેસન વિભાગમાં રસ ધરાવે છે એ લોકોનો અભીપ્રાય છે કે આફ્રિકનોને પોતાથી વિમુખ અને ગુસ્સે કરવાને જે બે પગલા આ વિભાગે ભર્યા તે કરતાં એક પણ બીજુ વધારે સારૂં પગલુ તેમને ન સુજ્યુ હોત.

આ વિભાગના સૌથી પ્રથમ મુરખામી ભર્યા પગલા રૂપે તેમને સાત આફ્રિકનો પર બેન નાખ્યો તે છે. આ ઠરાવ ૧૦ વિરૂદ્ધ ૧૧ મતે પસાર થયો હતો અને પોતાનું મુરખામી ભર્યું પગલુ આખરે સક્રીય કરવામાં આવ્યું હતું.

માજી મેયર અને હાલમાં કાઉંસીલર મી. જેકસને આ પ્રસંગે કહ્યું હતું કે કાઉંસીલે જો વિચારપૂર્વક કાર્ય કર્યું હોત તો હાલમાં થએલા તોફાનો થાત નહીં. બાન્ટુ એફેયરસના ડાયરેકટરે મ્યુનીસીપલ કામદારોના પગારમાં વધારો કરવાની સુચના કરી જે સુંદર છાપ પાડી હતી તે આ બીજા પગલાથી ભુસી નાખી છે.

પગાર વધારાની માંગણી કરી ડાયરેકટર બોકવીને આડકતરી રીતે પોતાના ઉપરીઓ ઓછો પગાર આપી ભુખમરો ભાગવતા તેમના કામદારો વિશે ટીકા કરી હતી. આથી એમ મનાયું હતું કે મી. બોકવીન કાઉન્સીલના બીજા સભ્યો કરતા વધારે ઉમદા વીચારો ધરાવે છે.

રીલીફ કાર્ય માટે ધમકી

મી. બોકવીનના આ પ્રથમ પગલાથી અના સારાનામ પર થોડી કાળીમાં લાગી હતી પણ બીજા પગલાથી તો સાવજ કાળુ કર્યું છે. બીજા પગલાથી એમને એમ જાહેર કર્યું કે "બીયર હોલમાં જે દારૂ વેંચાય છે એના નફામાંથી જે વેલફેર સંસ્થાઓને મદદ આપવામા આવે છે તે મદદ જો આ બીયર હોલના બહીષ્કારની ચળવળ ચાલુ રહેશે તો તે બંધ કરી દેવામાં આવશે."

આ ઉપરાંત એવી પણ ધમકી અપાઇ છે કે આફ્રિકન રહેઠાણોમાં જે સીનેમાઓ બતાવવામાં આવે છે તે પણ બંધ કરી દેવામાં આવશે.

ઘણા વર્ષો સુધી એક યુરોપીયન વેલફેર કાર્ય કરતા બેન કે જે કેટો મેનરમાં કામ કરે છે તેમને આ પગલાનો સખત વિરોધ કર્યો હતો. એને કહ્યું હતું કે "એક જવાબદાર કાઉંસીલર તરફથી એમ કહેવામાં આવે કે તમે દારૂ પીવાનુ બંધ કરશો તો તમારા ગરીબ ભાઇ, બેનોને અને બાળકોને સુખ સગવડની રાહતો આપવી બંધ થશે. એ કેટલુ ગુઝ્ખાં ભર્યું અને ધીક્કાર ભર્યું છે. આવું પગલુ કહેવાતા ખ્રિસ્તી દેશમાં તો ઠીક પણ એક સુધરેલા દેશમાં પણ ન ચલાવી લેવાય એવું છે. હું મી. બોકવીનને વ્યકતીગત રીતે નથી વખોડતી પણ મ્યુનીસપલ નીતીનેજ હું વખોડુ છું કારણ તે પોતાના કામદારોને દારૂ પાઇનેજ ધન ભેગુ કરવા ઇચ્છે છે."

આ બેન પોતાનું નામ નથી આપવા માગતા કારણ એની સંસ્થાને મ્યુનીસીપલ મદદ મળે છે. પણ તેઓએ કહ્યું કે "મારા વિચાર મુજબ મી. બોકવીને એવી ભલામણ કરવી કે જરૂરી હતી કે કાઉંસીલને જે ટેકસ વિગેરેમાંથી આવક થાય છે એમાથી આ સેવાના કાર્યને મદદ આપવી જોઇએ."

બધી કોમો તરફથી મળતા ટેકસ વિગેરેના નાણામાંથી હજારો અને લાખો પાઉન્ડની સુખ સગવડો જે યુરોપીયનો માટે થાય છે તેમ બીજી કોમ માટે થવી જોઇએ કારણ એમાં બધાનોજ સરખો ભાગ છે.

વિસ વર્ષથી વેલફેરનું કામ કરનાર એક હીંદીએ એમ કહ્યું કે "એક જવાબદાર કાઉંસીલનો સભ્ય આવું કેમ બોલી શકે તેજ મારા સમજવામાં નથી આવતું." આફ્રીકનોમાં વેલફેર અને પુર્નર રચનાઓ કરવાનું એમનું કાર્ય છે.

લોકોએ પીવાનું બંધ કર્યું છે તેથી મદદ મળવી બંધ થશે એમ લોકોને જણાવવાની મારી ફરજ છે એમ તેમને કહ્યું. વળી ઉમેર્યું કે, હું રાજકીય ક્ષેત્રમાં નથી અને એની મને કાંઇજ સમજ પણ પડતી નથી પણ એટલુ હું જાણું છું કે ગમે તેવા લોક સેવક કોઇ પણ માણસને તે હીંદ, આફ્રિકન, ગોરો, કે કલર્ડ હોય એને એમ ન કહી શકે કે તમારે પીવુંજ જોઇએ."

ઘણા વર્ષો પહેલા સીડની સ્મીથ કે જે લેબર પક્ષના સભ્ય હતા તેમને આ મ્યુનીસીપલ પગલાને કે જે દારૂમાથી આવક કરે છે તેનો સખત વિરોધ કર્યો હતો.

સત્સંગ

ઈશ્વરે આ જગતમાં હંમેશાં સત્ય પુરૂષોની પરંપરા મોકલી છે એ એની અપાર કૃપા છે. એક જાય છે કે તરત જ એની પાછળ બીજો આવે છે અને જે આવે છે તે પોતાની પહેલાં થઇ ગયેલા ને પાછળ પાડી તેના કરતાં આગળ નીકળી જાય છે, એવો જ એક મહાપુરૂષ ગાંધી આવ્યો અને ગયો. પુત્રો કશું કર્યા વિના માત્ર જન્મના દાવાથી જ પિતાની મિલ્કતના વારસ બની જાય છે પણ આપણને જે આધ્યાત્મિક મિલ્કત તેણે આપી છે તેના સાચા વારસ બનવા માટે આપણે ભગીરથ પ્રયત્ન કરવો પડશે. બધા સંતોએ આપણને ત્રણ બાબતનો ઉપદેશ આપ્યો છે. પહેલો ઉપદેશ એ છે કે તમારા પાડોશી ઉપર પ્રેમ રાખો; બીજો એ છે કે જે પોતાને તમારો શત્રુ કહેવડાવતો હોય તેના ઉપર પ્રેમ રાખો અને ત્રીજો એ કે વૈષ્ણવો પર, સજ્જનો પર અને ભક્તો ઉપર પ્રેમ રાખો. આ ત્રણે ઉપદેશોને અનુસરવા માટે આપણે આત્મા ઉપર પ્રેમ રાખતાં શીખવું જોઇએ. એટલે એનો અર્થ એ થયો કે જે આપણને મળવા આવે, દર્શન આપવા આવે તે પરમાત્મા-સ્વરૂપ જ છે એવી ભાવના આપણે હંમેશાં આપણા વહેવારમાં રાખવી જોઇએ. આ છેલ્લી ગણાવેલી ભાવના વિના સંતોના ત્રણ ઉપદેશોનું પાલન આપણે કરી નહીં શકીએ દોષ મનુષ્યમાત્રમાં રહેલો છે તેમ ગુણ પણ હોય છે. ગુણદોષને જ જોતા રહીશું તો આપણે સર્વત્ર પરમાત્માનું દર્શન કરી નહીં શકીએ. આ ભૂમી ઉપર આપણે જે કોઇ શરીર ધારણ કરીને રહેવાના અધિકારી થયા છીએ તે બધાંએ ધ્યાનમાં રાખવું જોઇએ કે આપણી આસપાસ રહેનારા, આપણે પોતે સુદ્ધાં, પરમાત્માના જ અંશ છીએ આજ ભાવના આપણે દૃઢ કરવી જોઇએ. આ એક મંત્રના આધારથી બાકીના બધા આદેશ સહેલાઇથી પાળી શકાશે.

જે ક્ષણે મનમાં વિકાર ઉઠે તે ક્ષણ ફોગટ ગઇ એમ જાણવું અને જે ક્ષણે મનમાં વિકાર આવતા નથી તે ક્ષણ સાર્થક થઇ જાણવી. દુનીયાની દ્રષ્ટિએ આપણે અનેક કામ કરવાના હોય છે કારણ કે શરીર તે માટે જ છે. પરંતુ આપણો વખત લેખે લાગ્યો કે નહીં એની પરીક્ષા આપણે બહારના કામો પરથી નહીં કરીએ, ચિત્ત કેટલી ક્ષણ નિર્વિકારી રહ્યું તે પરથી કરીશું. બાપુજી સવારથી તે સાંજ સુધી શાં શાં કામ કર્યા તેની રોજનીશી રાખવાનું કહેતા. આપણે માનસિક ડાયરી રાખીએ તો તેમાં કેટલો વખત સુધી ભગવદ્‌ભાવના આપણામાં રહી છે તેની જ નોંધ રાખીશું. એમ કરતાં ભગવાનની કૃપાથી એ દ્રષ્ટિ આપણા હૃદયમાં સ્થિર થઇ જાય તો આપણો બેડો પાર થયો સમજવો.—વિનોબા ભાવે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૭ જુલાઇ, ૧૯૫૯.

ઓકવીનની નાલાયકી

થોડા વખત પહેલા કેટોમેનરમાં થએલા હુલ્લડના બનાવોમાં જે આફ્રિકનોએ આગળ પડતો ભાગ લીધો હતો તેમને શહેરમાંથી કાઢી મુકવાના મી. ઓકવીનના ઠરાવને સીટી કાઉન્સીલે જે રીતે સ્વીકાર્યો તે સાબીત કરે છે કે મી. ઓકવીન આફ્રિકન લોકો માટે નાલાયક અને પાછા પગલા ભરનારા છે. અને તેમના પરથી લોકોનો વિશ્વાસ હવે ઉઠી ગયો છે.

આ ઠીકજ થયું છે. આફ્રિકન પ્રજા અને આ ડીપાર્ટમેન્ટ વચ્ચે જે એક અણબનાવની ફાટ પડી છે તેટલી બહોળી ફાટ પહેલા કયારે પણ નહોતી. ઠેક ઠેકાણે કોપરેશનોની ઓફીસ અને બસોનો નાશ કર્યો એ ઘણાને ગમ્યું નથી. કારણ એ સભ્ય રીત નથી એમાં જંગલી પણુ દર્શાવાયુ હતું. છતાં એમાં જરા પણ શંકાને સ્થાન નથી કે આ બધા પાછળ અંદર ભારેલો અગ્ની કે જે અસંતોષથી પેદા થયેલ છે તે હતો. આ અસંતોષનું કારણ આ ડીપાર્ટમેન્ટ અને લોકો વચ્ચે એટલો બધો અસંતોષ રહ્યા કરે છે તે છે. આ ડીપાર્ટમેન્ટ કાઉન્સીલનો વિભાગ છે. અને અસંતોષ ઘણો ગંભીર અને ભયજનક છે આથી તેને અણગણવો પણ પોશાય તેમ નથી.

મી. બેકર્તાન અને સીટી કાઉન્સીલ સારી રીતે જાણે છે કે, આ બધા પાછળ આફ્રિકનોનો ભુખમરો છે. આફ્રિકનોની માંગણીનો વિચાર કરવાનો અને અરધે રસ્તે મળવાનો જે વિચાર ચાલી રહ્યો છે તે એક શુભ ચિન્હ છે. છતાં એ પણ બીના ધ્યાનપર લેવા જેવી છે કે જો પગારોમાં વધારો કરવાથી આ સવાલનો ઉકેલ લાવી શાંતીની સ્થાપના કરી શકાશે એમ માનતા હો એ તો તે એક મોટી ભુલ અમારી દ્રષ્ટીએ ગણાશે, આના કરતા બીજી ભયંકર ભુલ અમે નથી જાણતા.

આ ડીપાર્ટમેન્ટને આસરે જે આફ્રિકનો રહે છે તેમની રહેણીમાં કયાંક અસંતોષ સમાયલો છે. અમારા ખ્યાલ મુજબ સમય પાકયો છે કે, ડરબનના લોકો તપાસ કરે કે આફ્રિકનોનું જીવન કેવું અને કેમ વિતે છે. અને કયાં અસંતોષ છુપાયો છે.

આ સામે જો આંખ મીચામણા કરાશે તો જે આપણે નથી ઇચ્છતાં તેજ ચીજો ઉદ્ભવશે. દાખલા તરીકે, કવામાશુ આફ્રિકન ટાઉન શીપમાં જે નીતી અખત્યાર કરવામાં આવે છે કે જેઓ ભાડુ ભરવા અશક્ત હોય છે તેમને ધાક ધમકી આપી પરાણે ત્યાં લઈ જવામાં આવ્યા છે અને પછી ભાડા માટે પણ તેમને સતાવાય છે. આ કારણ અમારી દ્રષ્ટીએ કડવાસ ઉત્પન્ન કરવા પુરતું છે.

કયાંક કયાંક લોકેશનોમાં ત્યાંના મેનેજરો ત્યાંના રહેવાસીઓ સાથે જે વર્તન દેખાવે છે તેથી ઘણો અસંતોષ ફેલાય છે. એવા પ્રશ્નો પણ પુછાય છે કે "બીયર હૉલ"માંથી જે આવક થાય છે એનો ખરેખર શું ઉપયોગ કરાય છે. આ બધા તરફ જો બે ધ્યાન પણ રખાશે તો નિર્ભયપણે રહેવું અશકય થશે અને બહુ ખરાબ દિવસોનો આપણે સામનો કરવો પડશે.

બટેટાનો બાયકોટ અને આપણી ફરજ

આફ્રિકન કોંગ્રેસ અને હીંદી કોંગ્રેસ બન્નેના સંયુક્ત સહકારથી આ દેશમાં બટેટાનો બાયકોટ કરવાનું ઠરાવાયું હતું. દેશની આઝાદી તરફનું આ એક પગલુ છે. એનાથી કેટલો ફાયદો છે યા નુકશાન એની અત્રે ચર્ચા નથી કરવી. ફક્ત એક જ વાત પર વાંચકો વિચારે. અને તે એ કે પ્રત્યેક લડતને માટે કેટલાક નિયમો હોય. અને તે નીયમો અનુસાર નાના મોટા ઓર્ડરો કરી અમલદારો પોતાના અનુયાયીઓના બળની પરીક્ષા કરે. અને તે દ્વારા તેમનો દેશ પ્રેમ તેમની આઝાદીની તમન્ના કસે. આ રીતનો આ એક ઓર્ડર છે.

અમારે સખેદ જણાવવું પડે છે કે આ ઓર્ડરનો ઘણાએ અમલ કર્યો છે પણ ઘણા એવા છે કે જે વેંચે છે તેમજ ખરીદે પણ છે. આમ કરી આ લોકો દેશ પ્રત્યેની તેમની વફાદારી ચુકે છે. આમા બધી જાતી અને રંગનો સમાવેશ થાય છે.

ખરીદનાર એવો દાવો કરે છે કે વેંચાય છે માટે અમે લઇએ છીએ, તે ખોટુ છે. વેચનાર દેશદ્રોહી હોય એથી ખરીદનારે દેશ દ્રોહી થવું જોઇએ એમ નથી જ. પ્રત્યેકની ફરજ છે કે તે પોતાના મીત્રોને અને સહકાર્ય કરોને તે ખરીદતાં અને ખાતા કે વેંચતાં અટકાવે અને પોતાની વફાદારી બતાવે.

વેંચતા કે ખાતા અટકાવવામાં કોઇ કે ધમકી ન હોવા જોઇએ ફકત સમજાવવા જ જોઇએ. એ અહિંસક માર્ગ મણાય.

હિંદની આઝાદીની લડતમાં ગાંધીજીએ પરદેશી માલનો બહીષ્કાર પોકાર્યો હતો. હીંદની ૩૫ કરોડની તે વખતની વસ્તીમાંથી માંડ ૨૦ થી ૩૦ લાખ લોકોએ તેનો અમલ કર્યો હતો છતાં તે ઘણો અસરકારી થયો હતો.

તે વખતે લોકોને શા માટે પરદેશી માલ ન વેંચવો અને શા માટે ન ખરીદવો તે સમજાવવા ઠેક ઠેકાણે પીકેટીંગ સ્વયંસેવકો દ્વારા કરાતું અને તે પણ શાંત તથા અહીંસક રહેતું. આથી એક ફાયદો થતો કે લોકો ભય મુક્ત રહેતા અને સાથ આપતાં. ભયથી અથવા બળજબરીથી ચોક્કસ વસ્તુ ન કરવાનું કહેવાય તો તે વસ્તુ છાની છુપી કરી શકાય છે એ આપણે ના ભુલવું જોઇએ.

મોટરના વેપારમાં ગુંડાગીરી

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

કેટલાક ખરાબ કાર્ય કરનારા લોકોની એક ટોળીએ મોટરકારના વેપારમાં એક નવું કાર્ય શરૂ કર્યું છે. દેખાવમાં સાધારણ માનવી કે જેને આવી વેપારની અંદરની દુર્ગંધની જાણ નથી હોતી ત્યારે તે કરવું ઘણુ જ સહેલુ થઇ પડે છે.

આ યોજના આવી રીતે સફળ રૂપ લે છે. કોઇ કે હપતે હપતે પૈસા ભરવાનુ નક્કી કરી કાર લીધી હોય છે અને તે જ નીયમીત ભરનારો હોય તો કારની કંપની તેને નાણા ભરી દેવા પત્ર લખે છે. પત્રના જવાબમાં જો વ્યકતી હપ્તા ન ભરી શકે તો એને ઘેર કેટલાક કાગલીયાઓ લઈ એક ગોરો જાય છે અને એ ખતપત્રમાં લખ્યુ હોય છે કે કોર્ટમાં કેશ ન ચાલે ત્યાં સુધી કાર કંપનીને પાછી આપી દેવી. આ વ્યકતી પોતાને કોર્ટ તરફથી આવેલા જણાવે છે.

કાર મેળવી ફરી તે શોરૂમમાં મુકાય છે. ત્યારબાદ કંપની કેશ નથી કરતી. જો પહેલી વ્યકતી તે કાર લેવા પાછી જાય તો એને વ્યાજ અને અમુક નાણા ભરી તે કાર અપાય છે. પણ મોટે ભાગે લોકો એમ સમજે છે કે જે વ્યકતી કોર્ટ તરફથી આવી હતી એને કાર લઇ લીધી પછી બીજુ કાંઇ જ કરી શકાય તેમ નથી. ખરૂ જોતા તે વ્યકતી કંપનીનીજ હોય છે.

અમુક મુદત બાદ એ કાર બીજાને વેચાય છે અને આનો ભોગ મોટે ભાગે હીંદીઓ બને છે. કાર વેચનારને અન્યાય ન થાય તે માટે મારે કહેવું જોઇએ કે બધા જ આવું કામ નથી કરતાં વળી. જે જાણીતી કંપનીઓ છે તે પણ આવા ધંધા નથી કરતી. પણ કેટલીક નવી કંપનીઓ આવી લુટ ચલાવે છે.

લેનારે એ ધ્યાન રાખવું જોઇએ કે પુર્ણ તપાસ કર્યા વગર પોતાની વસ્તુ કોઇને આપી ન દેવી જોઇએ. કારણ પ્રત્યેક કેશમાં પગલુ ભરી શકાય છે.

એક ટંક ભોજન જતું કરો

સ્વામી નિશ્ચલાનંદજીની એક ટંક ભોજન જતુ કરી નાણા બચાવી આફ્રિકનોની બેકારી અને ગરીબી દુર કરવા મદદ કરવા માટે જે અપીલ થઇ હતી એ અપીલના જવાબરૂપે અમારી પર જુલાભાઇ એ £૫-ની ચેક મોકલી હતી. જે સ્વામીજીને સુપરત કરી છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ઇસ્ટ આફ્રિકાનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

૧૯–૭–૧૯૫૯.

મી. ટોમ મ્બોયા બર્લીન જઈ ન શકયા

બર્લીન ખાતે મળનાર આંતરરાષ્ટ્રીય યુવક સમાજવાદી કોંગ્રેસની હાજરી આપવા કેનીયાના અગ્રગણ્ય આફ્રિકન રાજનીતિજ્ઞ, કામદાર નેતા અને ધારા સભ્ય શ્રી ટોમ મ્બોયાએ પોતાની જર્મનીની મુસાફરી રદ કરી છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય સમાજવાદી યુવક કોંગ્રેસ ના સંચાલકોએ ગઇ કાલે જણાવ્યું હતું કે કેનીયાના આ નવયુવક નેતાએ આ મુલાકાત ખુબ જ ટુંકા ગાળાની નોટીસ આપી રદ કરી છે. આ કોંગ્રેસ માં વિશ્વ ના અગ્રગણ્ય યુવકોની તાલીમ શીબીર પણ ભરાનાર છે.

શ્રી ટોમ મ્બોયા ગુરૂવારે ઉપર્યુકત સંમેલન સમક્ષ રાજકીય વિચારસરણી વિષે ભાષણ કરનાર હતા. પરંતુ છેક છેલ્લી ઘડીએ મળેલા કાગળથી તેઓ ત્યાં નથી આવતા તેવી ખબર મળી હતી. કાગળમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે "સંજોગોવશાત્ તેઓ યુવક પરિષદમાં આવી શકે તેમ નથી."

ઉપરોકત આંતરરાષ્ટ્રીય સમાજવાદી યુવક સંમેલનમાં ૩૦ દેશોના ૫૦૦૦ જેટલા યુવક પ્રતિનિધિઓએ હાજરી આપી છે.

હીંદી સ્રીનું ખુન

મોમ્બાસા–ગોન્જોની વિસ્તારમાં ગયા અઠવાડીયામાં શ્રી જે. જી માંડવીયાનાં પત્નીનું જે મરણ થયું હતું તે બાબત માં હવે મળતી ખબરો પરથી જણાય છે કે ૪૯ વર્ષની વયનાં મીસીસ ગંગા બેન જે. માંડવીયા ઘરમાં એકલ હતાં ત્યારે લુંટ કરવાના ઇરાદે નેટીવ બદમાશ ઘરમાં ઘુસ્યા. ગંગા બહેન કંઇ બુમ બરાડા ના પાડે તે માટે તેમનું ગળું દાબી દીધુ. બદમાસો ઘરમાંથી કેટલું લઇ ગયા છે તે કંઇ જણાયું નથી. તેમનાં ઘરમાં છુટક કામ કરનાર બોય હતો તેનો પણ પત્તો નથી. પોલીસ તેને શોધે છે. મંગાબાઇને પુત્રા–પુત્રીઓ મળી સાત બાળકો છે

લઘુમતીનું હિત

ટાંગાનીકામાં દારસલામ એશીયન એસોસીએશને પોસ્ટ ઇલેકશન કમીટીને પેશ કરેલ મેમોરેન્ડમમા જણાવ્યુ છે કે ટાંગાનીકાના ભાવિ બંધારણમાં અમારે લઘુમતિના હિત માટેની કોઇ બાંહેધરી જોઇતી નથી. ત્યારે તેથી વિરૂદ્ધ ટાંગાનીકાની એશીયન એસોસીએશને સુપ્રત કરેલ મેમોરેન્ડમમાં માગણી કરી છે કે ટાંગાનીકાના ભાવી બંધારણમાં અમારે લઘુમતિના હિત માટેની બાંહેધરી જોઇએ છે.

ટાંગા એશીયન એસોસીએશને મેમોરેન્ડમમાં વળી એમ પણ જણાવ્યું છે કે સર્વ સામાન્ય હિત માટે ત્રણ જગાઓ રાખવી, એક વેપાર ઉદ્યોગ ના હિત માટે, બીજી ઉદ્યોગોના હિત માટે અને ત્રીજી સાઇસલના ઉદ્યોગ માટે હિત સંબંધ ધરાવતી લાગવગની સંસ્થાઓ જે નામો રજુ કરે તેમાંથી ગવર્નરે એ જગાઓ ઉપર નીમણુક કરવી

લઘુમતી માટે આફ્રિકનોનો મત

યુગાન્ડા નશનલ કોંગ્રેસે ઓકટોબર માં બંધારણીય સમીતી સમક્ષ પોતાનો કેસ રજુ કરવા એક નિવેદન તૈયાર કર્યું છે જેમાં (૧) હવેની ધારાસભા કોમનરોલના સિદ્ધાંત પર ચુંટાવી જોઇએ અને પુખ્ત ઉંમરના દરેક મત આપી શકે. (૨) લઘુમતી ધરાવતી જનતાને કોઇ સલામતીના હકકો નહિ આપવા (૩) અને બીન-આફ્રિકનો જેઓ યુગાન્ડાના કાયમી વસાહતીઓ હોય તેમને વોટ આપવાનો અધિકાર આપવો એવી ત્રણ માગણીઓ મુકનાર છે. તદુપરાંત યુગાન્ડાને પૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય તાત્કાલિક મળવુ જોઇએ તેની માગણી પણ કોંગ્રેસ કરનાર છે.

રેલ સંકટ ફંડ

ગયા અંકનો સરવાળો ૭૦–૧૧–૬

ભીખુભાઈ ભાણાભાત

જ્યુજનગર્ગ ૧–૧–૦

બ્રીટસનો ફાળો

જે. જી. હેરીઝ	૫–૦
મીત્ર	૫–૦
પી. સી કેપીટન	૫–૬
આય એમ અબદુલા	૫–૦
એમ. એચ ઝવેરી	૫–૦
ગફર ઇસ્માઇલ	૫–૦
ઇસ્માઇલ દીનાત	૫–૦
મેરમેન્સ સાયકલ સ્ટોર	૫–૦
ડાહ્યા છના	૫–૩
યુસુફ ખુન બુલીયા	૫–૦
ઇસાક વાજી	૫–૩
કરીમભાઇ	૫–૩
હશન હબીબ	૫–૦
મીત્ર	૬–૩

હિંદી વેલફેર કામથી નીરાશા

ડરબનની ઇન્ડીયન બેનેવલંટ સોસાયટી ને સોસીયલ વેલફેર ખાતા તરફથી ખાસ સુચન કરવામાં આવ્યું છે કે, સંસ્થાની એક જાહેર સભા ચાલુ અઠવાડીઆની આખરીમાં બોલાવવી.

જાણવા પ્રમાણે આ સંસ્થાનો કારભાર સંતોષજનક ન લાગવાથી અને એમાં રસ લેનાર વ્યકતીઓની ખાસ ફરીયાદના કારણે ડરબન સોસીયલ વેલફેર ખાતાના વડા અધિકારી મી. એસ. પી. બોધમાને ઉપરની સુચના કરવી પડી છે.

ચાઇલ્ડ વેલફેર સોસાયટી, નાટાલ ઈન્ડીયન બ્લાઇન્ડ સોસાયટી અને ફ્રેન્ડસ ઓફ સીક એસોસીએશન જેવી હીંદી કલ્યાણકારી સંસ્થાઓ જે અનેકવીધ કાર્યો કરી હીંદી જનતાને રાહત આપી રહી છે, તેમની સરખામણીમાં ડરબન ઇન્ડીયન બેનેવલંટ સોસાયટીએ છેલ્લા દસ વર્ષના ગાળામાં કાંઇ ખાસ નોંધવા લાયક કાર્ય કર્યું નથી.

હીંદી કોમમાં આજે પ્રવર્તતી બેકારી ને કારણે બેકારોના આશ્રીતોને રાહત આપવા બેનેવેલંટ સોસાયટીને તેમને માટે સગવડ કરવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું અને તેને પરીણામે એ બીના જાહેર થઇ કે સંસ્થા પાસે આ બધને પહોંચી વળવા જોગવાઇ નથી. આથી તેઓ સંતોષ કારક સગવડ નથી કરી શકતાં. વળી વધારામાં એમ પણ હીંદી બેકાર રાહત સમેતીને જાણવા મળ્યું છે કે આ સંસ્થા ધ્યેયને વળગી પોતાનું કાર્ય નથી કરતી. અને બીજી કોઇ સંસ્થા નથી કે જે આવા ફંડો ઉઘરાવી અને કાર્ય કરી શકે.

માનવામાં આવે છે કે, વેલફેર ખાતુ અને બીજા લાગતા વળગતા લોકોની ઇચ્છાથી આ સંસ્થાનું કામ બીજાને હસ્તક જશે.

લગનમાં અભિનંદનીય સુધારો

ડરબનના શ્રી અને શ્રીમતી ઠક્કર મનજી ઓધવજીના પુત્રી શ્રીમતી રંજનગૌરીના લગ્ન તા. ૧૩–૭–૫૯ના ગાંધી હોલમાં શ્રી વૃંદાવનદાસ રતજી લાખાણીના પુત્ર શ્રી પ્રાણલાલ સાથે ઘણી સાદાઇથી થયા હતાં.

શ્રી મનુભાઈ સાધન સંપન વ્યકતી છે. છતાં તેઓએ લગ્ન જમણવાર તથા આપ લેના કેટલાક રીવાજોને બાતલ રાખવાનું એક સાહસ ભર્યું પગલુ ભર્યું છે. જરૂરી થોડુક આણુ અને પહેરામણી કરી હતી પણ એમાં જે પ્રદર્શન થાય છે એ નહેતું અને પ્રમાણ ઓછું કરી નાખ્યું હતું.

જોહાનીસબર્ગમાં ભોજન સમારંભો બંધ રાખવા માટે ઘણાએ પહેલ કરી છે. પણ યુનીયનમાં અમારી જાણ મુજબ આ પ્રથમજ કાઠીયાવાડી લગ્ન છે. આથી એ અભીનંદનીય છે.

લગ્નમાં જમણવાર કે સાદાઇ રાખવા માં આવે અને તે પણ એવી વ્યકતી તરફથી કે જેઓની ઉપર લક્ષ્મીજીની કૃપા હોય તેને લોકો કંજુસ ગણે એવો ભય રહે છે. અમારે હિસાબે આ ભય ખોટો છે. વ્યકતી કંજુસ છે કે ઉદાર એની પરખ સમાજને લગ્ન પ્રસંગો પહેલાજ પડી ગઇ હોય છે. એની કોથળીનુ મોઢુ સમાજ કાર્યો માટે હમેશા ઉઘાડુ રહેતું હોય અને તે પોતાની રહેણીમાં અને અમુક પ્રસંગોમાં સાદાઇ રાખે તો તે કદી કંજુસ નથી ગણાતો.

બીજુ લગ્નમાં નાણા બચાવ્યા હોય એ લગ્ન પ્રસંગેજ કાંઇક દાન ધર્મમાં આપવાની પણ એક પ્રથા થવી જોવા માં આવે છે. આ સાથે પણ સમાજ સેવકો લાક્ષણતી ધરે, નહી તો ચાલતા દિવસે એનો પ્રથામાં સમાવેશ થશે અને પછી ગરીબોને એ તરફ ઘસડાવવું પડશે. સાધન સંપન ધનવાનોએ પોતાના જીવન દરમ્યાન દાન ધર્મ કરવા માટેજ સાદાઇ રાખવાની હોય છે. અને બચત નાણા જરૂર પ્રસંગે હાથ ધરનારને અથવા જરૂરી કામોમાં વાપરવા મન મોટુ રાખવાની જરૂર છે

આજે લક્ષ્મીવાનો પોતાના નાણાનું પ્રદર્શન કરવા લગન પાછળ અનેક ખર્ચો કરે છે. ભોજન સમારંભમાં પણ જાણે હરીફાઇ થતી હોય છે. ત્યાર પછી વધુ શ્રીમંતાઇના પ્રદર્શન માટે "પાર્ટી" પ્રથા અપનાવાય છે અને સારા કામો માટે કોઈ ફંડ ફાળો કરવા આંગણે આવે તો "વેપાર ઘણો મોળો છે." "બહુ ખરાબ સમય આવ્યો છે." વિગેરે રોદણા રડી આપ્યા વગર અથવા નાની રકમ આપી વિદાય કરે છે. અને સમાજની દ્રષ્ટીએ એ ઉદાર ગણાય છે.

અમે શ્રી અને શ્રીમતી મનુભાઇને અમારા અભિનંદન પાઠવીએ છીએ અને આશા રાખીએ છીએ કે બીજા લક્ષ્મીવાનો એમને પગલે ચાલે.–તંત્રી

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીસ, રેવન્યુ ડીકલેરેન્સ અને ઇનશ્યોરન્સ માટે મળો.

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હાઉઝીંગની સુચનાઓ ઉપર ઓઝબોર્નની સખત ટીકા

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

કાઉન્સીલર પરસી ઓઝબોર્ન કે જે હાલની સીટી કાઉન્સીલમાં ચુસ્ત માં ચુસ્ત નેશનાલીસ્ટ અનુયાયી છે, એમને કાઉન્સીલની હાઉઝીંગ કમીટીની અમસ્લાટુઝાનામાં, હીંદીઓ માટે ૨૦,૦૦૦ ઘરોની યોજના ઉપર સખ્ત ટીકા કરી છે. એમ સુચવવામાં આવ્યું છે કે, આ જગ્યામાં કાઉન્સીલે ૫,૭૦૦ એકર જમીન લેવી, જેમાંનો એક ભાગ, મીનીસ્ટર ઓફ ઇન્ટીરીયરે, હીંદીઓ માટે જાહેર કર્યો છે, અને અહીં હીંદીઓ માટે એક મોટી હાઉઝીંગ સ્કીમ શરૂ કરવી.

આ સુચના કરનાર કાઉન્સીલર ઓ. એસ. રોબીનસન હતાં. એમનું કહેવું હતુ કે આ યોજના ડફ્સ રોડની આફ્રીકનો માટે જે કવામાશુની યોજના છે, એ પાયા ઉપર થશે. હીંદીઓ માટે, ઘરોની બનાવવાની કોઈપણ જાતની યોજના હીંદી રાજકીય અથવા સામાજીક સંસ્થાઓ આવકારે છે કારણ કે હાલની હીંદીઓની રહેણી ઘણી જ ખરાબ છે. તેમ છતાં અમસ્લાટુઝાનાની આ યોજના સામે બે વાંધા ઉઠાવવામાં આવ્યા છે. પહેલો વાંધો એ કે આ યોજના ઘલાયદાપણાના કાયદા ઉપર રચાયેલી છે. બીજુ કારણ એ કે ટાઉનશીપ શહેરથી લગભગ ૧૧ માઇલ દુર થશે અને તેથી ત્યાં રહેનારાઓને આવવા જવાનો ખર્ચ વધી જાય. આ વસ્તુ કવામાશુમાં રહેનારાઓની કમાણી અને, એના હિસાબમાં એમનો આવવા જવાનો જે ખર્ચ થાય છે એના ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે.

આ યોજના સામે ત્રીજુ કારણ એ પણ હતું કે, એમ માનવામાં આવતું હતું કે આ યોજના એક ઢોંગ હતો, જેથી લીબરલ વિચારના ગોરાઓને એમ લાગે કે હીંદીઓને કેટોમેનરમાંથી કાઢી બીજી સારી જગ્યા એ લઇ જવામાં આવી રહ્યા છે. કેટોમેનરમાંથી હીંદીઓને કાઢવા માટે, કાઉન્સીલર ઓઝબોર્ન જુમ્મેદાર છે. એમ માનવામાં આવે છે કે તેઓ નેશનાલીસ્ટ પક્ષમાં એટલી શકતી ધરાવે છે, કે જો તેઓ ઇચ્છે, તો તેઓ કેટોમેનરમાંથી હીંદીઓને કાઢવાની યોજનાને અટકાવી શકે.

મી. ઓઝબોર્ન પોતે અમસ્લાટુઝાનાની યોજના સામે ખુલ્લો વિરોધ દર્શાવી રહ્યા છે. આનો અર્થ એમ નથી થતો કે તેઓએ પોતાના ઘલાયદાપણાંના ચશ્મા બદલાવ્યા છે. એમનું કહેવું છે કે, આ યોજનાને પાર પાડતાં વરસો વીતી જશે, એમનું માનવું છે કે, આર્થીક ક્ષેત્રમાં જોતા આ જમીનને લેતા હજુ ઘણો સમય લાગશે, અને ત્યાર પછી, લાઇટ પાણી, વિગેરેનો વિચાર કરી શકાય. વળી એમનું માનવું છે કે, હીંદીઓ એટલે દુર રહેવા જવાની સ્થિતિમાં નથી.

આ છેલ્લા કારણ ઉપર મી. ઓઝબોર્નનું જ્ઞાન ઓછું છે. તેઓ એ નથી જાણતા કે આજે ઘણા હીંદી કુટુંબો, એક રૂમ માટે મહિનાના ૩ પાઉન્ડ જેટલું ભાડુ ભરે છે. આ કુટુંબો, સસ્તા ઘરોની યોજનાને આવકારવાની સ્થિતિમાં પણ છે, જો આ ઘરો પોતાના કામના ક્ષેત્રથી બહુ દુર ન હોય તો. આ સવાલનો જો કાઉંસીલનો ખરેખર વિચાર હોય તો આજે વેન્ટવર્થમાં ઘણી કોરપોરેશનની જમીન છે, જ્યાં ઘરોની યોજનાનો વિચાર કરી શકાય એમ છે, અને જો મી. ઓઝબોર્ન ઇચ્છે તો આજે તેઓ સરકારને તથા બીજા કાઉન્સીલરોને સમજાવી શકે એમ છે કે કેટોમેનરના હીંદીઓને ખસેડવાનું કશુ કારણ નથી. જમીનો તો ઘણી છે, પણ પહેલા કાઉન્સીલે પોતાની ઘલાયદાપણાની નીતીને બદલવાની જરૂર છે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ કોળી હિત-વર્ધક મંડળ

વાર્ષીક જાહેર સભા

તા. ૨૬-૭-૫૯ રવીવારે બપોરે બે વાગે ગાંધી હોલમાં (૫૦ ફોક્સ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ) મળશે.

કામકાજ: (૧) મીનીટસ, (૨) મંત્રીઓનો રીપોર્ટ, (૩) ખજાનચીનો હિસાબ અને રીપોર્ટ, (૪) ટ્રસ્ટીઓનો રીપોર્ટ, (૫) નવી કારોબારીની ચુંટણી, (૬) પરચુરણ.

આ અગત્યની સભામાં શહેરમાં તેમજ રીફ અને કંટ્રીમાં વસતા સર્વ જ્ઞાતિબંધુઓ પધારવા કૃપા કરશે એવી આશા છે.

માનદ્-મંત્રીઓ: મણીભાઇ કે પટેલ, રામદેવ વી. પટેલ, ટ્રાં.કો. હિ મંડળ.

પો. બો. ૬૬૩૯, ૫૦ ફોક્સ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ખુશ ખબર !

તમારા બચેલા પૈસાનું પુરૂવવતર મેળવો. દેશમાંથી આવો કે દરિયાપારથી, ફરવા માટે આવો કે બીઝનેસ અર્થે, પણ દરબાન આવવાનું બને તો ઉમંગ ભેર ચાલ્યા આવો.

પણ કયાં ?

નામ અને શરનામું તમારી ડાયરીમાં લખી રાખો

માઉન્ટ એવરેસ્ટ વેજીટેરીયન લોંજ

૧૨૬—૧૨૮ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — ડરબન. — ફોન: ૬૭૫૭૧.

કારણ

આ એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં સ્વચ્છતા, સુઘડતા, સુવ્યવસ્થા અને આરામના દર્શન થાય છે અને જ્યાંથી સ્ટેશન બજાર, બંદર નજીક પડે છે જેથી સમયનો બચાવ અને હરવા ફરવામાં મોજ આવે છે.

(૧) બહાર ગામ કે પરદેશથી આવનાર પેસેન્જરો માટે અગાઉથી ખબર આપશો તો રહેવા સુવા માટે રીઝરવેશન થઇ શકશે.
(૨) ભોજનના રસોડાપર જાતિ દેખરેખ રખાય છે.
(૩) લગ્ન અને તહેવારો માટે દરેક જાતની સ્વાદિષ્ટ, સાત્વીક મીઠાઇ શુદ્ધ ઘીમાંજ બનાવીએ છીએ.
(૪) બહાર ગામના ઓર્ડરોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે. એક વખત ઓડર આપી ખાત્રી કરવા ભલામણ છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અરજુન કાકા

"વનફુલ"

(ગયા અંકથી ચાલુ)

આજે જ દિવસથી તેઓ ઇસ્પીતાલમાં પાટા બાંધવાના કામમાં જોડાઈ ગયા અનુભવી પાસે બેંડેજ કેમ વિટવા કેમ રાખવા કેમ બાંધવા વિગેરે શિખી લીધુ અને જેમ ભણવામાં તેમને મન પરોવી દીધુ હતું એમજ આ કામ પણ ખંતથી શિખી લીધુ ધીમે ધીમે દવાઓ મલમો બનાવતાં પણ શિખી લીધુ અને કંપાઉન્ડરના સહ કાર્યકર તરીકે કામ કરવા લાગ્યા. આ કામ કરતાં કરતાં પણ એમને ભણવાનુ ચાલુ રાખ્યું હતું પુસ્તકો ખરીદી અથવા ક્યાંકથી મેળવી તેઓ વાંચતાં અને પોતાનો અભ્યાસ વધારતાં રહ્યા.

જે હેડ માસ્તરે એમને પરિક્ષા આપવા સુચન કર્યું હતું તેઓની બદલી થઇ અને નવા હેડ માસ્તર આવ્યા. એમને શરૂવાતમાં અરજુન કાકાની પરપુચ્છ અને હેરાનગતી ત્રાસ રૂપ જણાઇ અને ઘણીવાર બન્ને વચ્ચે ચકમક ઝરતી. પણ અરજુન કાકા ધમકીથી ડરી જાય તેમ નહોતા પણ પરીણામે પરીક્ષકે એને નાપાસ કર્યાં.

નાપાસ થઇ ઘેર આવ્યા ત્યારે અરજુન કાકાનો ચહેરો પડી ગયેલો હતો ખુબ નિરાશ થયા હતાં. આખો દિવસ ઘરમાંજ રહ્યા આ નિરાશા એકજ દિવસ ટકી. બીજે દિવસે ફરી અરજુન કાકા ઉત્સાહથી પોતાના કામમાં લાગી ગયા. જાણે કાંઇજ બન્યું નથી.

બીજીવાર તેઓ પાસ થઇ ગયા પણ હવે એક મુસીબતમાં તેઓ મુકાયા. કંપાઉન્ડરી શિખવા એમને શિષ્ય વૃત્તિ મળી હતી અને તે શિખવા તેમને મુંબઇ જવું હતું પણ મુશીબત એ હતી કે તેમના પત્ની બાળકોને કોણ સંભાળશે. કેટલાક દિવસની છુટ્ટી લઇ તેઓ ક્યાંક ગાયબ થઇ ગયા. પણ પાછા ફરી તેમને જે સમાચાર આપ્યા તે ખરેખર અદ્ભુત હતાં.

એમના એક સગા ધનવાન હતાં અને સારી એવી જમીન પણ હતી. એમને સાત પુત્રો હતાં તેઓ ઇચ્છતાં હતાં કે અરજુન કાકાની સાત છોકરી આ એમના દીકરાઓ સાથે વરે. ઇસ્પીતાલની નોકરી અને પરીક્ષાઓમાં પાસ થયા પછી અરજુન કાકાની પ્રતિષ્ઠા ઠીક ઠીક વધી હતી. પણ એજ કારણ એમને મુઝવનાર બન્યું.

એમને કહ્યું "આ તો મોટી આફત આવી પડી."

અરજુન કાકા "અજ્ઞાની"ને હમેશા આફત કહેતા. પિતાજીએ કહ્યું "મને તો લાગે છે કે સારૂં છે. લગ્ન કરી નાખો અને તમે ભણવા જાવ. પૈસાદાર છે પછી આફતની શું વાત છે?"

"હા પૈસાવાલા છે એજ તો આપત્તી છે. અમીરનો અર્થજ તો પાજી-બદમાસ ચોર લુચ્ચો લફંગો થાય છે. તેઓ ઉત્તેજીત થઇ બોલ્યા.

પછી વળી ઉદ્વેગ ભર્યા સ્વરમાં બોલ્યા. "ડોકટર સાહેબ આપતો જાણો છો કે, આજ ધનવાનો અને જમીનદારો દેશનો પૈસો ચુસી રહ્યા છે.

હા હું તે જાણુ છું પણ બધાજ ખરાબ નથી હોતા આ તો સારા માણસ જણાય છે.

તો આપ શું આ કાર્ય કરવા મને સલાહ આપો છો?

પિતાજી જાણતા હતાં કે જો તે હા પાડે તો અરજુન કાકા ગમે તેને ભોગે તે કરશેજ. એમનું દિલ નથી એ પિતાજી એ જોયું. પિતાજીએ કહ્યું, જો તમે લગ્ન નહી કરો તો તમારે કોઇકને સાચવવાની જવાબદારી આપવીજ પડશે એક માસ પછી તમારે ભણવા જવાનું છે.

મને તેની મુઝવણ નથી. મારા એક કાકા ભાઇ છે એને લાવવાજ હું ગયો હતો એમની દેખરેખ નીચે બધાને મુકી જવા ઇચ્છું છું.

ઠીક જેવી તમારી ઇચ્છા પણ મને તો લાગે છે કે લગ્ન કરી તમે જાવતો સારૂં.

અરજુન કાકા ચુપ ચાપ નત મસ્તકે ચાલ્યા ગયા.

લગ્નમાં વધુ જાનૈયાઓ ન લાવવા એમને વર પક્ષને જણાવ્યું હતું સાથે સાથે લખ્યું હતું કે પોતે ગરીબ છે વધુ બોજો ઉઠાવી શકે તેમ નથી. પણ લગ્ન દીને એક અજબ ઘટના થઇ. જાનમાં સો દોઢસો કરતાં પણ વધારે માણસો હતા. અને ધામ ધુમ થી બધા અરજુન કાકાના મકાન તરફ કુચ કરતા જણાયા.

અરજુન કાકા પોલીસ ચોકીએ ગયા અને જણાવ્યું કે મારા ઘર પર હુમલો લઇ ચોરો આવ્યા છે જલદી કરો! મને બચાવો.

અમલદાર સાચુ માની ઘોડે સ્વાર થઇ ટુકડી લઇ આવ્યા આવતાંજ એમ જણાયું કે આ તો લગનની વરાત છે. આ લોકો પોતાના તંબુ અને ખાવા પિવાની સામગ્રી સાથે લાવ્યા હતા પણ અરજુન કાકાને તે ગમ્યું ન હતુ ધનવાનનો એ મદ એમને ખુચ્યો પણ એમને ચુપજ રહેવુ પડયું.

લગ્ન થઇ ગયા પુત્રીઓને સાસરે વળાવી અને પત્નીને મહીયર મોકલી પોતે ભણવા ચાલ્યા ગયા.

બે વર્ષ લગી અરજુન કાકાના કાંઇજ ખબર અમને નહોતા મળ્યા. હું હવે હાઈ સ્કુલમાં જતો થયો હતો ફક્ત એટલુ પિતાજી પાસેથી જાણ્યુ હતું કે એમના જ્ઞાનની ભુખથી એઓ ત્યાં પણ બધાને આશ્ચર્ય મુગ્ધ કરી રહ્યા છે. બે વર્ષ બાદ એક સવારના અરજુન કાકા એમના સાતે જમાઈઓ સાથે અમારે બારણે આવી ઉભા અને સાતેને શાળામાં દાખલ કરાવી પોતે ચાલ્યા ગયા. પિતાજીને અને અમને ભલામણ કરતાં ગયા કે એમને સંભાળ જો અને ભણાવામાં મદદ કરજો. વળી ઉમેરતાં ગયા કે ભણવા મુકતો જાવું છું પણ મને નથી લાગતું કે તેઓ ભણે સાવ આળસુ છે.

જમાઈઓ પૈસાદાર હતાં એક ઘર ભાડે રાખી એમાં સાતે રહ્યા અને એમની વિધવા ફૈબા સંભાળ રાખવા રહ્યા હતાં. શિક્ષકો રાખી ખાનગીમાં પણ ભણવાનુ શરૂ કરાયું પણ પરીણામ સુન્યજ રહ્યું. ખાવા પિવામાં અને શહેરની સાહેબીમાંજ તેઓ ખોવાયલા રહેતા. વરસ વિત્યુ સાંભળ્યું કે અરજુન કાકા આવ્યા છે ફકત આવ્યા જ છે એમ નહી પણ પ્રત્યેક જમાઇની બરાબર ખબર લીધી છે, સ્નો, પાવડર ક્રીમ સીગરેટ દારૂના બાટલા બધાનો નાશ કરી તોફાન શરૂ કરી દીધુ હતું અરજુન કાકાનું આવુ રૂપ અમે કયારેય જોયું નહોતુ. સાતે જમાઇ નાપાસ થયા હતા. નિરાશાથી અરજન કાકા ફરી ચાલ્યા ગયા. જમાઇઓ પણ શાળા મુકી ચાલ્યા ગયા. પછી ખબર મળ્યા હતાં કે આ કારણે વેવાઇ સાથે અરજુન કાકાને ભારે અણબનાવ થયો હતો પણ પિતાજી મધ્યસ્થ થયા અને વાત થાળે પાડી

હું ભણ્યો ડોકટર થયો અને મારે કામે પણ લાગ્યો. આ દરમ્યાન ફકત એટલાજ ખબર મળ્યા હતાં કે અરજુન કાકા સરકારી હોસ્પીટલમાં ક્યાંક કમ્પાઉન્ડરનું કામ કરે છે. ઘણા દિવસો બાદ છુટ્ટીના દીવસોમાં અરજુન કાકા આવ્યા હતા. મેં ઘરના માણસો પાસેથી સાંભળ્યું કે તેઓ મારી વાટ જોય છે અને ડોકટરીના કેટલાક વિષયો તેઓ મારી પાસેથી ભણવા ઇચ્છે છે. હું સ્તબધજ રહ્યો. એમના જ્ઞાનની ભુખ પર મને ખરેખર માન ઉપજ્યું.

મને જ્યારે તેઓએ કહ્યું કે, અનાટોમી, ફીઝીયોલોજી અને જરા સમજાવોને તમે તો આ બધુ ભણ્યા છો ને?

હું આશ્ચર્ય મુગ્ધ તેમની તરફ જોઇ રહ્યો અને અંતે કહ્યું, "અરજુન કાકા આ બધુ ભણી તમે શું કરશો?"

તેમની ઉમ્મર લગભગ સાંઠની હતી. મારી વાત સાભળી મારી તરફ જોઇ રહ્યા જાણે મેં કાઇક વિચીત્ર વાત ન કરી હોય.

"શું કરશો. વાહ તમે પણ અજબ વાત કરો છો?" થોડી વાર પછી ઉમેર્યું. ભણીશ શું જ્ઞાન મેળવવું એ કાંઇ ગુન્હો છે? હવે નોકરી નથી કરવી બધાંજ સ્વાર્થી છે. મે નકકી કર્યું છે કે હું પ્રેકટીસ કરીશ તમે મને ડોકટરનુ જ્ઞાન આપો હું પરીક્ષ આપીશ

(ચાલુ)

જીવો અને જીવવા દો

સોવીયેટ રશીયાના નવા એલચીએ પોતાનો નિમણુક પત્ર જયારે ન્યુ દીલ્હીમાં રાષ્ટપતીભુવનમાં રાષ્ટ્રપતીને આપ્યો ત્યારે તેમને જણાવ્યું હતું કે, "રશીયા અને ભારત વચ્ચે જે મૈત્રીનો સંબંધ સહકાર અને સહ-જીવનના સિદ્ધાંત પર રચાયો છે તે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં શાંતી અને સલામતી લાવશે."

આનો જવાબ આપતા રાષ્ટ્રપતીએ જણાવ્યું હતુ કે, "જીવો અને જીવવા દો"ના સિદ્ધાંતને અપનાવવાનો હીંદ પૂર્ણ પ્રયત્ન કરે છે અને એજ નિતી તે પરદેશ સાથના સંબંધમાં અપનાવે છે. અમારે માટે સંતોષનો સવાલ છે કે સોવીયટ રશીયા પણ અમારી એ નિતીમા ભાગીદાર બન્યું છે. આ બીનાને હીંદ એક મહાન બીના તરીકે ગણે છે અને માને છે કે અજ ચીન-ગારી સમસ્ત વિશ્વમાં શાંતી અને સલામતી આણશે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોકસ ૧૫૪૮.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અળદ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૮ રતલ, લસણ શી. ૧-૩ રતલ.

પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઇ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શાંતિનો સૂરજ અખંડ તપો!

ગુજરાતમાં પ્રખ્યાત કાર્યકર્તા રવીશંકર મહારાજની જીવન ઝરમર

જે કોટિના તુકારામ હતા તે જ કોટિના આપણા રવિશંકર મહારાજ છે. એ કંઇ ઝાઝું ભણ્યા નથી, જે કંઇ ભણ્યા છે તે એમણે બરાબર પચાવ્યું છે.—વિનોબા.

સંવત ૧૯૪૦ની શિવરાત્રી. સરસ વાણીના શિવરામ વ્યાસને ત્યાં પુત્ર જન્મયો. બાળ રવિશંકર માને મોંએ ભજનો સાંભળવા, સામો દળવા બેસે ને નાનાં મોટાં સર્વે કામ કરે. ઘરમાં બે ચીજ ન આવે. બજારનું ખાવાનું ને વૈદની દવા! પિતાજીનાં તનમન મજબુત! પ્લેગની ગાંઠ નીકળી. તોયે મણનું પોટલું ઉંચકી ઘેર પહોંચ્યા ને પછી દેહ છોડયો. રવિશંકર ત્યારે ૧૯ વર્ષના. ત્રીજે વર્ષે મા પણ સીધાવ્યાં.

સુરજ છાંયડાને ઓળખે તો રવિશંકર બપને! અડધી રાતે બાવા ઢંઢોળ્યા. "ચાલો ભુત દેખાડો" હોય તો દેખાડે ને?

બહારવટિયા આવ્યા. સુમસામ શેરીમાં એકલા રવિશંકર સામા મળ્યા.

જેવા તરવૈયા તેવા તારણહાર પણ ખરા. ઉંટડીપાના મેળામાં જીવને જોખમે ત્રણ ડુબનાંને કાઢી લાવ્યા.

ભણ્યા તો ઉંહાં સુધી, પણ ગણ્યાં અગણિત. પેટભરૂ ભીખ અકારી લાગી એટલે યજમાનવૃત્તિનો વારસો છોડયો. પણ ગામના બે અનાથને આશ્રમમાં પહોંચાડયા. પછી અનાથાશ્રમને માટે ફાળો ઉઘરાવ્યો.

આફ્રીકાથી ગાંધીજી આવ્યા, સભામાં બહુ ઘોંઘાટ મહાત્મા કહે: "એક જણ પણ અવાજ કરે ત્યાં સુધી બોલું નહીં ને એક જણ પણ સાંભળવા માંગે ત્યાં સુધી ખસું નહીં." જોતજોતામાં બધું શાંત રવીશંકરને થયું આ જાદુગર જબરો! અંગ્રેજ પણ એના જાદુથી બીધેલા. 'હીંદ સ્વરાજ'ની ચોપડી પર બંધી. રવિશંકરે ખેડાને ગામડે-ગામડે ફરીને એ વેચી ને 'સ્વરાજ વાળા" તરીકે ઓળખાયા.

નાગપુર કોંગ્રેસમાંથી આવીને લાલ પાઘડી ઉતારીને ખાદી ટોપી પહેરી. પરદેશી કપડાંની આંગણે હોળી કરી.

કોઇ જોડા ચોરી ગયું. એમણે પહેરવાનું જ માંડી વાળ્યું. ઉનાળામાં શહેરની સડકો પર ચાલતાં ફોડલા ઉઠતા ભલે ઉઠે.

એકવાર ઉગામવાનું મન થઇ ગયું, એટલે લાકડીય તજી. ખાંડ પણ છોડી તે છોડી. સ્વરાજમાં ઘણાંએ મિલકત તજી. રવિશંકરે જાત દેશને અર્પણ કરીને સુત-વિત દારાની ચિંતા છોડી.

એક વાર બહારવટિયા સામા મળ્યા: "કોણ છે અલ્યા?" રવિશંકર કહે: "હુંય બહારવટિયો છું. અંગ્રેજ સરકાર સામે ગાંધીવાળાનું બહારવટુ છે." બહારવટિયા કહે, "મહારાજ, અમને ગાંધી માતમાનાં દર્શન કરાવોને!" "કરાવીશ."

પણ પછી ગાંધીજીને તો સરકારે ૭ વરસની સજા કરી. જેલ જતાં ગાંધીજી કહે: "પેલા બહારવટિયાઓને મળવાનું તો રહી ગયું. તમે એ કોમની સેવા કરો તો!" મહારાજે મનમાં ગાંઠ વાળી લીધી.

નાગપુર ઝંડા સત્યાગ્રહ વખતે જેલમાં તાવણી હતી. પરસેવાનો રેલો ઉમરા લગી પહોંચ્યો, પણ સવામણ દળણું પૂરૂં કર્યું. ત્યાં વિનોબાજીનું ય તપ ચાલતું. બન્ને મનોમન મળ્યાં.

છુટીને આવ્યા તેવા ગામડે બેઠા. ત્યાં સરકારે બાબર દેવાને પકડવાનો ખરચો કાઢવા લોકો પર રા લાખનો હૈડિયાવેરો નાંખ્યો. વલ્લભભાઇ કહે: "નથી ભરવાનો!" મહારાજ દોઢ દિવસમાં અઢાર ગામ ઘુમી વળેલા: "હૈડિયાવેરો નથી ભરવાનો." એક શેઠને ઘેર વેરો વસુલવા જપ્તી આવી. મહારાજ કહે: લુંટાવા દો. ને શેઠે જપ્તી થવા દીધી. છેવટ સરકાર નમી. વેરો રદ થયો. જપ્તીનો માલ પાછો મળ્યો. લડતને આરંભે ખેરસદથી ઉછીનો એક રૂપીયો ઓટીએ બેસીને નીકળેલા તે છતીને આવ્યા ત્યારે જેમનો તેમ પાછો આપ્યો!

કાકરડા કોમને દારૂની બારે લત. મહારાજ કહે: કાં દારૂ જાય કાં હું જઉં. ને ગામેગામ પીઠાં બંધ થયાં ને દારૂની હોળી પેટી. ચોરી થાય ત્યાં મહારાજ જઇને ઉપવાસ કરતાં ને ચોર છતા થઇને જાહેરમાં પરતાવો કરતા.

ખેડુતોને વેપારી ચૂસતા, મહારાજે રામભરોસે હાટડી ખોલી. ઘરાક જાતે માલ તોળી જાય ને કુલડીમાં પૈસા મુકતા જાય.

પાટણવાડિયા કોમ ગુનેગાર ગણાય. એમને રોજ થાણે હાજરી પુરાવવી પડે. ચોરી ન કરવાનાં નીમ લેવડાવીને મહારાજે આખા પેટલાદ તાલુકામાંથી હાજરી કઢાવી નાંખી.

મહારાજને થયું: આ રેલગાડી ઘણાં પાપનું મુળ છે. એટલે વરસો સુધી વડોદરા, ખંભાત કે ગોધરા સુધી તો પગપાળા જ દોડી નાંખતા. અઢતાડી એ ૧૦૦–૧૨૫ માઇલ તો હોય જ ને ખાવામાં જુઓ, તો ખીચડી કે રોટલો.

૧૯૨૭નુ રેલસંકટ મહારાજ જુએ છે: ૧૦૦ ઘરમાંથી ચાર જ ઉભાં છે. મહારાજે રાહતનું કામ ઉપાડયું. ને તેમાં ઉંચનીચના ભેદભાવ જોઇ હૈયું વીંધાયું.

ત્યાં આવ્યો બારડોલીનો સત્યાગ્રહ. સરદાર વલ્લભભાઇએ મહારાજને તેડયા. મહારાજે લોકને મક્કમ કર્યાં. એકવાર પોલીસે લોકોના ગાડાં વેઠે પકડયાં. મહારાજે બળદ છોડીને ચાલવા માંડયું. ને એમ જેલ ભેગા થયા.

મીઠાનો કાયદો તોડવા ગાંધીજીએ ૧૯૩૦માં દાંડીકુચ કરી. મહારાજે લસુંદરામાં મીઠાનો સત્યાગ્રહ કર્યો ને નાસિક જેલના મહેમાન થયાં. ત્યાં ય વર્ગનાં ઘી દુધ છોડી ક વર્ગના રોટલા ખાધા. કહે "સરકાર વર્ગો પાડે, પણ હું શેનો પાડું?"

રાસના સત્યાગ્રહમાં ખેડુતોનાં માલ મિલકત જપ્ત થયાં. મહારાજે સસ્તા અનાજની રાહત દુકાન ખોલી.

પછી મહેસાણાના સુણસર ગામની હાજરી કઢાવવા ગયા. હાજરી ગઇ એટલે મહારાજે પાણીનો ત્રાસ કાઢવા કુવા ખોદાવવા માંડયાં. નવ વરસનું તપ કર્યું.

હરિપુરા મહાસભામાં મહારાજે કિસાન રસોડું ચલાવ્યું. દોઢ આનામાં લોક ધરાઇને દાળ-ભાત શાક ખાતાં ને વાહવાહ કરતાં.

"કલોલમાં હોલેરા!" સાંભળતાંક ને મહારાજ કલોલમાં ખડે પગે હાજર.

"અમદાવાદમાં હુલ્લડ! શખ કોણ બાળે?" સાત દહાડામાં મહારાજે લારીઓ ભરીને ખભે ઘોમે ૮૩ મડદાં બાળ્યાં. ઉપરથી સવારે મુસલમાન લત્તામાં બેધડક ફરતા તે જુદું.

બેંતાલીસની આખરી લડત. મહારાજ તો સીધા જેલમાં રતો! 'નવોઢા જેવા શરમાળ' પણ દિલ હળે ત્યારે અનુભવવાણી ઝરે. ઝવેરચંદ મેઘાણીએ એ બધી વીણી કરીને 'માણસાઇના દીવા' પેટાવ્યા ને મહારાજની સુવાસ ફેલાઇ.

જેલમાંથી છુટીને અનાજના અંકુશો જાય તે માટે પ્રજાને નીતીના પાઠ આપવા માંડયા. ને અમદાવાદની ગટરોમાંથી ગ્યાસપુરને બચાવ્યું. ડાકોરના મંદિરમાં બધાંની સંમતિ મેળવીને પ્રેમપુર્વક હરિજનો સાથે જઇ દર્શન કર્યાં. પછી દારૂની લત છોડાવવા ફરવા માંડયું. પાકિસ્તાનની સરહદે સુઇ ગામમાં ભભરાતા લોકો વચ્ચે ફર્યા ને બનાસકાંઠાનાં દુઃખ ફેડવા, હાથે લકવાની અસર છતાં, પાતાળ કુવા ખોદાવ્યા.

ત્યાં ભુદાનયજ્ઞ શરૂ થયો. લોક મહારાજને કહે: તમે ભૂદાન સમિતિના પ્રમુખ. પણ મહારાજનું દિલ માને નહીં: લોક કંઇ માંગવાથી આપે!

દરમીયાન ચીનમાં ભુમિક્રાંતિ થઇ હતી. મહારાજ જાતે ચીન જઇ જોઇ આવ્યા. આવીને બિછાને પડેલા વિનોબાજીને મળ્યા. એમનું કામ કરવાનો સંકલ્પ કર્યો. પણ 'જમીન માંગી મળે?' એ મુંઝવણ ઉભી હતી. ત્યાં એક બહેને સામેથી ૧૧ વીઘાં આપ્યાં. ને મહારાજનું તીર છુટયું.

૧૯૫૪માં બોધગયા સંમેલનમાં જય પ્રકાશે જીવનદાન આપ્યું. મહારાજ વિનોબાજીની કુટિરમાં ગયા ને બોલ્યા: "મેરા ભી જીવન સમર્પણ!"

વિનોબા કહે: "તમે આપવામાં શુ બાકી રાખ્યું જ છે તે!"

પણ સંતો તો આપે આપે ને વળી પાછા આપે. મહારાજ કહે છે કે યજ્ઞ એટલે ઘસાઇ છુટવું. લોઢું ઘસાય ત્યારે એનો સાચો વાન જોવા મળે–ચાંદી જેવો ચમકતો ને રેશમ જેવો લીસો. પણ ઘસાય નહીં તો?

૧૯૫૫ના જગન્નાથપુરીના સર્વોદય સંમેલનમાં મહારાજને પ્રમુખપદે ઠરાવ થયો કે બધું પડતું મુકીને ભૂમીનો સવાલ ઉકેલીએ. ને મહારાજે આવીને અખંડ પદયાત્રા આરંભી તે હજીય અખંડ ચાલે છે. સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ ફરી વળ્યા ને ગુજરાતને ઉત્તર દક્ષિણ માપી કાઢયું. પાછા અમદાવાદ પહોંચ્યા. ત્યાં વિનોબાજી ગુજરાત આવી લાગ્યા. મહારાજે સોનગઢમાં સ્વાગત કર્યું ને સળંગ સાથે રહ્યા. શાંતિ-સૈનિક બન્યા. અજમેર સુધી વિનોબાજીની સંગાથે ગયા ને હવે આબુ રસ્તે પાછા ગુજરાત આવી રહ્યા છે–પગપાળા રસ્તે!

પોણી સદી! એ તો આવે ને જાય! 'રવિ' જેવો અવિરત આ જીવન યજ્ઞ ચાલે છે, ને તેય 'શંકર' કહેતાં શાંતિ કરનારો. અંતર સાખ પુરે છે: એ કદાય નહીં ઓલવાય.—પ્ર.

('ભૂમીપુત્ર'માંથી)

રાતા સુકા મરચા

ચોખ્ખા ૩૩ રતલી ગુણીના રોકડ ભાવ નીચે મુજબ.

મીકસ ગ્રેડ નં. ૧ ના શી. ૫૧–૦
છોટા નં. ૨ ના શી. ૪૬–૩
છોટા નં. ૩ ના શી. ૪૦–૬.

લખો. Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ચર્ચાપત્ર

ન્યુઓને પ્રશ્ન

અધિપતિ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'

સાહેબ,—તમારા છેલ્લા તા. ૧૦–૭–૫૯ના "ઓપીનીયન"માં મી. ન્યુઓ એક નવો સવાલ ઉભો કરે છે" એ મથાળાથી લખેલા તંત્રી લેખમાં આપે પેન આફ્રિકન કોન્ફરન્સના લેબર મંત્રી ન્યુઓએ જે ભાષણ કર્યું હતું એનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. એમાના નિચલા ફકરા પર હું આપણું ધ્યાન ખેંચવા ઇચ્છું છું.

તેમ લખ્યુ છે કે: "યુરોપીયન જેઓ અમારી સાથે હાથમાં હાથ નાખી કામ કરવા ઇચ્છે છે (પી.એન. સી.માં) તેઓ શું ગોરા ઓનો લત્તો મુકી અમારી સાથે રહેવા તઇયાર છે? અને જે ગોરી ચામડીને લીધે એમને જે જે તકો અને લાભો મળે છે તે જતા કરવા શું તેઓ તઇયાર છે? આ બધુ ત્યાગી આફ્રિકનો સાથે મુશી બતો ઉઠાવશે? અને પોતાની ભાષા મુકી આફ્રિકન ભાષાને સ્વીકારશે?"

હું જો કે યુરોપીયન નથી, છતાં આ પ્રશ્ન મને પણ લાગુ પડે છે અને તેથી હું આ પત્ર લખું છું. શું કામ યુરોપીયન અથવા બીજા કોઇએ પણ પોતાના લાભો જતા કરવા જોઇએ. આદર્શ એ છે કે જે એની પાસે છે તે એ **ભાગીદારી** ભાવનાથી બીજાને પણ તે આપે છે કે નહીં? એક ગોરો જે કલંક કે બીજા પોતાના રહેઠાણના લત્તામાં રહેવાનો હકક ધરાવતો હોય એને શું કામ તે જતો કરી આફ્રિકન એરીયામાં રહેવુ જોઇએ? અમારી દ્રષ્ટિએ એની પરીક્ષા એજ છે કે તે પોતાને પડખે આફ્રીકનને પાડોશી તરીકે સ્વીકારવા રાજી છે કે નહીં.

એક આફ્રિકન તરીકે, જેટલા આફ્રીકાનીસ્ટ અથવા મી ન્યોઝે આફ્રિકન છે તેટલોજ હું છું અને હું પેન આફ્રિકન કોંગ્રેસમાં રસ ધરાવુ છું. મને તેમનામાં ઘણી આશાઓ છે. પી.એન.સી. આ દેશમાં કોમ્યુનીઝમના પ્રવેશને દુર કરનારી સંસ્થા છે એમ મેં માન્યું છે. છતાં મને ભયંકર ભય છે કે, પી.એન સી જાતીય રાષ્ટ્રવાદના વમળમાં સપડાતી જાય છે,

હું ઘણા વરસોથી ઝુલુ શીખવાનો પ્રયત્ન કરૂ છું—કારણ તે સુંદર અને ગમી જાય તેવી ભાષા છે. છતાં જન્મથી ટેમીલ હોઇ મારા કુટુંબીઓ અને ન્યાત ભાઇઓ સાથે વાતો કરતાં મારા મુખમાં ટેમીલ ભાષાજ સૌથી પ્રથમ આવે છે. શું એ એક ગુન્હો છે? હું પુછવા માગુ છું કે તમે યુરોપીયનને આફ્રિકન ભાષા અપનાવવાનું કહીને શું કહેવા માગો છો. શું તમે એમ કરી શકશો કે તમારી સુટો ભાષાને મુકી તમે ઓસા ભાષા સ્વીકારશો?

તમારો વિશ્વાસુ,
પેટ પુવલીંગમ.

દાન કરવુ ધર્મ નથી

"મહાત્મા ભગવાન દીન"

પચાસ પંચાવન વર્ષ જુની આ વાત છે. કલકત્તામાં એક સેઠ રહેતા હતા, નામ તો યાદ નથી રહ્યું. એમને કોઇ પણ મળે તો તેઓ એમજ કહેતાં કે **"દાન કરવુ એ ધર્મ નથી."** આ એક વિચીત્ર કહેવત તો હતી જ પણ એથી પણ વિચીત્ર બીના તો એ હતી કે જે કોઇ શેઠ પાસે આ કહેવત સાંભળી જતું તે દાન કરતા મંડી જતુ પછી ભલે તે જાણીતો કંજુસ પણ હોય. પણ તે દાની બની જતો. લોકોની જીજ્ઞાસા વ્રતી સળવળી એવું તે શું છે કે શેઠ ફકત "દાન કરવુ એ ધર્મ નથી" કહે છે અને લોકો દાની બની જાય છે? શોધ શરૂ થઇ. જે કંજુસો દાની બન્યા એમની સાથે વાત કરી જાણવા પ્રયત્ન કર્યો. પણ પરિણામ કાંઇ જ ન આવ્યું.

વાંચકો એ જાણી લે કે 'આ શેઠ દાન કરવુ એ ધર્મ નથી એમ કહેતા ભલે હતાં પણ દાન ખુબ કરતાં. વળી તેઓ પોતાના સીદ્ધાંત પર પૂર્ણ વિશ્વાસ રાખતા એની સાબીતી એજ કે તેઓ પોતાના દાન માટે એક હરફ પણ મોટે નહોતા લાવતાં. અને ન તો દાની હતાં એનું અભિમાન કરતાં. દાન આપવામાં મુકત મનેજ દાન આપતાં જેને ન આપવું હોય એને બેધડક કહી દેતા કે હું નથી આપી શકતો. સાચા ખોટા બ્હાના નહોતા બતાવતાં. એટલે એમની દાન કરવાની રીત સાધારણ પ્રચલીત પ્રથાથી જુદી હતી. કલકત્તાના અનાથ આશ્રમમાં સેંકડો નહી પણ હજારો રૂપીયાનું દાન પ્રતીમાસ કરતાં. અનાથાલયનો આર્થીક સ્તંભ તેઓજ હતાં એમ કહી શકાય, પણ એમનું નામ અનાથાલયના કોઇ પણ કાર્યમાં કે પ્રસીદ્ધ થતા, પુસ્તકો કે પત્રકોમાં જોવામાં નહોતું આવતું. અને ન તો અનાથાલયના કાર્યમાં એમની કંઇ પણ દખલગીરી રહેતી.

પણ આટલાથી આપણુ સમાધાન નહી થાય કે "દાન કરવુ એ ધર્મ નથી" એ કહેવતની શું ખાસ્યત છે.

આથી એક જીજ્ઞાસુ તે શેઠ પાસે પહોંચી ગયો અને કહ્યું, "શેઠજી હું આપ પાસે એ સાંભળવા નથી આવ્યો કે "દાન કરવુ એ ધર્મ નથી" કારણ આપ ખુબ દાન કરો છો એ હું જાણું છું. માટે મારે તો જાણવું છે કે "દાન કરવુ એ જો ધર્મ નથી તો શું છે?" અને "આપ શા માટે દાન કરો છો?"

ગંભીર મુખે શેઠે કહ્યું **"દાન કરવું એ આવશ્યકતાં છે અને ધર્મ એ છે કે હાથ પગથી બીજાની સેવા કરવી."**

આટલુ કહી જાણે જે કહેવાનું હતું તે કહી દીધુ છે એમ પોતાના કામમાં લાગી ગયા.

પણ જીજ્ઞાસુની જીજ્ઞાસા સંતોશાઇ નહોતી તેથી તેમને પુછયું કે "આવશ્યકતા કહી રીતે? હું બરાબર સમજ્યો નથી. થોડુ સમજાવશો?"

કામ કરતાં કરતાં જ શેઠ બોલ્યા "આવશ્યકતા એવી કે જેમ ખાવુ પીવુ અને હાજતે અને પીસાબે જવુ જરૂરી છે અને જેમ શ્વાસ લઇ બહાર કાઢવો આવશ્યક અને જરૂરી છે." આટલુ કહી ફરી ચુપ થઇ બંગલાના ગયા.

ચુપ ચાપ આ સભ્ય બહાર ચાલ્યા ગયા. જતાં જતાં શેઠના ચોકીદારોને વાતો કરતાં તેને સાંભળ્યા કે "શેઠ પણ એક અજબ માનવી છે રોજ અનાથાલયમાં જઇ પોતાને હાથે જ બાળકોના ટટ્ટી, પીસાબ, સાફ કરી તેમને નવાડી ચોખ્ખા કરે છે. આ માટે એકાદ માણસને રાખી લેતા હોય તો. કેવા કંજુસ છે." અને બીજાએ કહ્યું કે, "નથી કદી મંદીરમાં જતો નથી કદી દાન ધર્મ કરતો એને કયાંથી સ્વર્ગ મળશે. અને જીજ્ઞાસુને એનો જવાબ મળી ગયો.

વિવિધ સમાચાર

રાજસ્થાનમાં આદર્શ ખેતી

રાજસ્થાનના રણમાં ૩૦,૦૦૦ એકરની જમીન સુંદર રસાળ ભુમીમાં ફેરવાઇ ગઇ છે. આટલુ મોટુ ખેતર સમસ્ત એશીયામાં આ એકજ ગણાય છે.

અઢી વર્ષ પહેલા જયારે રશીયા તરફથી ૭૦ ટ્રેકટરો અને ૬૦ પાક લણવાના મશીનો અને કેટલીક લોરીઓ વિગેરે અપાયા ત્યારે આ યોજના શરૂ થઇ હતી. આજે ૧૧,૦૦૦ એકર કરતાં પણ વધારે જમા કે જે પહેલા રેતી અને જંગલી નાના ઝાંડવાથી રેતાળ ભુમી જેવી જણાતી હતી તે પર શીયાળુ પાક ઉગાડવામાં આવ્યો હતો. મુખ્ય ઘઉની ખેતી કરાઇ છે અને ખેતી નીષ્ણાતોએ માન્યુ હતું કે એકર દીઠ સરેરાશ ૧૨૦૦ રતલ ઘઉ ઉતરશે.

બુલડોઝર બીજા ૧૩૦૦૦ એકરને હવે ખેતી લાયક કરવાની પેરવીમાં પડયું છે. કે જેમાં આ ચોમાસાની મોસમ બાદ શીયાળુ પાક કરવાની આશા રખાય છે. આમાંથી ૨૦૦૦ એકર જમીન પર મોસંબી અને સંતરાના ઝાડો રોપાશે તેમજ ખજુર તથા દાક્ષ ઉગાડવામાં આવશે.

ગાંધી સ્મારક નિધીની નવી સંસ્થા

ગાંધી સ્મારક નિધી તરફથી શાંતી સંઘની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. આ સંઘ સત્ય અને અહિંસા સામાજીક રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં લોકો વ્યવહારમાં વધારે ને વધારે પ્રમાણમાં આચરતા થાય તેને માટે સક્રીય કાર્યક્રમો ઘડશે. આ માટે સંશોધન માટે સમીતીની નિમણુક થઇ છે. અને કેન્દ્ર પણ નકકી કરવામાં આવ્યું છે. આ સમીતી એવાં કાર્યક્રમો ઘડી ગાંધીજીના સીદ્ધાંતનો વધુ પ્રચાર કરશે. આ માટે જોઇતા પુસ્તકાલયો પણ સ્મારક સંગ્રહાલયમાં સ્થપાયું છે. બીજા પાંચ સંગ્રહાલયો મુંબઇ અમદાવાદ સાબરમતી આશ્રમ કે જયાં ગાંધીજી રહેતા બીહાર વર્ધા વિગેરે સ્થળે સ્થપાશે. આ સંગ્રહાલયમાં પુસ્તકો જે ગાંધીજીએ લખ્યા હોય અથવા તેમના કાર્ય અંગે બીજાઓએ લખ્યા હોય એનો સમાવેશ થશે.

ટોલ્સટોયની ૫૦મી પુણ્યતિથિ

૧૯૬૦ના નવેમ્બરની ૮મીએ આવતી મહાન રશિયન લેખક લીઓ ટોલ્સ્ટોયની ૫૦મી પૂણ્યતિથિ ઉજવવા માટે શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણના અધ્યક્ષ પદે એક ઉત્સવ સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે. ટોલ્સટોયના "જીવન અને કેળવનનું મહત્વ" એ વિશે નિબંધ હરીફાઇ આ સમીતી દ્વારા યોજાય છે નિબંધની લંબાઇ ૬૫૦૦થી ૭૦૦૦ શબ્દો અને તે અંગ્રેજીમાં રહેશે, અન્ય ભાષામાં લખી શકાશે પણ એનો તરજુમો અંગ્રેજીમાં આપવો પડશે. માર્ચ ૧૯૬૦ સુધી તે હરીફાઇ ઉઘાડી રહેશે. પ્રથમ નંબરને બે હજાર રૂપીયાનું પારીતોષક મળશે. ૫ હેઇલી રોડ નવી દીલ્હી નં ૧ સમીતીનું મુખ્ય મથક છે.

મજુર ચાલ સમાર ફંડ

ગયા અંકનો સરવાળો ૩૯–૬–૬

ભીખુભાઇ ભાણાભાઇ મ્યુઝનબર્ગ	૧–૧–૦
રામભાઇ ભગત જોબર્ગ	૧–૧–૦

સાભાર સ્વીકાર:

ભીખુભાઇ ભાણાભાઇ મ્યુઝનબર્ગ	૧–૧–૦

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

પરચુરણ

—સાઉથ આફ્રીકા સાથે એના માલનો બહીષ્કાર વેસ્ટ ઇન્ડીઝ, ઘાના અને ગુઆન્ડાએ કર્યો છે. હવે નાઇજીરીયા અને પછી જેમીકન સરકારે પણ બહીષ્કાર જાહેર કર્યો છે.

—ડરબનમાં ગ્રુપ એરીયાઝ લાગુ પાડવા જે ૧૬૫૦૦૦ હીંદીઓને ખસેડી બીજે રહેઠાણો બાંધી આપવાની યોજના ઘડાઇ છે એમાં ૫૦ કરોડ પાઉન્ડ ખરચવામાં આવશે અને એનો બોજો શહેરો અને ગામડાની પ્રજા પર નખાશે.

—યુરોપમાં નાયલોન કારપેટ બનાવવા માટે એક કારખાનું સ્થાપવામાં આવ્યું છે જે નાયલોનની કારપેટો ટુંક વખતમાં બજારોમાં મુકશે.

—ઝેકોસ્લાવીયા અને હીંદ વચ્ચે સાંસ્કૃતિક સંબંધો રાખવાના મત પત્ર પર સહીઓ કરાઇ છે. આ અનુસાર બન્ને દેશો વચ્ચે કળા, સંસ્કૃતી, સાહીત્ય વિગેરેના મંડળોની આપલે કરાશે અને શિષ્ય વૃત્તિઓ આપી શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પણ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ અપાશે.

—નઇરોબીમાં ન્યુ કેનીયા ગ્રુપના મોવડી મી. બ્લન્ડલ અને આફ્રીકન સભ્યોના નેતા મી ટોમ મ્બોયા વચ્ચે જે શીખર પરિષદ યોજાઇ હતી. તે ભાંગી પડી છે.

—અમેરીકામાં મોન્ટ ગોમરી, આલાબામામાં લાયબ્રેરીમાં એક બાળ વાર્તાનું પુસ્તક હતું. જેમાં કાળા સસલા સાથે ગોરૂ સસલુ પરણે છે એવું ચિત્ર અને વાત હતી. રંગભેદની દ્રષ્ટીથી સ્થાનીક ગોરાઓને અણગમતું લાગતા એ પુસ્તકને લાયબ્રેરીમાંથી ખસેડવામાં આવ્યુ હતું.

—વડોદરામાં સ્ત્રી તથા પુરૂષ જે ઇચ્છે એને ઓપરેશનથી સંતતી થતી અટકાવવા માટે મફત ઓપરેશનો કરવામાં આવ્યા હતાં.

—સાઉથ આફ્રિકાનું યુનીયન થયાને આવતે વર્ષે ૫૦ પુરા થાય છે ત્યારે તેની ઉજવણીમાં પ્રેક્ષક તરીકે પણ ખરા સાઉથ આફ્રિકને ભાગ ન લેવો એમ એ.એન.સી. એ જાહેર કર્યું છે.

—૩૦ કરોડની મુડી રોકી ઉત્તર પ્રદેશમાં બરેલી ખાતે રબરનું કારખાનું સ્થાપવાનું ભારત સરકારે નક્કી કર્યું છે. આ ઉપરાંત આ કારખાના પાસે જ ટાયર બનાવવાનું કારખાનુ પણ સ્થપાય એવી વિચારણા ચાલુ છે.

—પેરીસમાં બેલે ડાન્સ વખતે "દેખ તેરી સંસાર" નૃત્ય નાટીકા હીંદ તરફથી બતાવવાના છે.

—ઓક્સફર્ડ યુનીવર્સીટી તરફથી શ્રી નહેરૂની પ્રમાણભુત જીવન કથા માઇકલ બ્રીચરે લખી છે તે જુલાઇમાં પ્રસિદ્ધ થવાની છે.

જાણવા જોગ

સ્ત્રીઓનો શૃંગાર

રેસમ સ્ત્રીઓ ઘણુ પસંદ કરે છે. પણ તેમની સાડીઓ માટે બનતું તે રેશમ કેટલા જીવોના ભોગ લે છે એ ભાગ્યેજ કોઇ સ્ત્રી જાણતી હશે. રેશમના કીડાઓ પોતાને માટે જે ઘર બનાવે છે તેને ઉકાળી તેમાંથી રેસમ બનાવાય છે. કીડા ઘરની અંદર હોવાથી તે પણ બફાઇ જાય છે. આવા સેંકડો કીડાને ભોગે સ્ત્રીની એક સાડી બને છે.

આમ જ મોતી પણ કાલુ માછલીને મારી મેળવાય છે. કલ્ચર મોતી પણ માછલીનો જાન લઇને જ બનાવાય છે. કાલુ માછલીને ચીરી તેના ઉદરમાંથી ખરા મોતી નિકળે છે. પ્રત્યેક માછલીઓમાં મોતી નથી હોતા આથી પાંચ માછલીને મારી માંડ એક મોતી મેળવાય છે. જ્યારે કલચર મોતી માછલી અને છીપ વચ્ચે કેટલીક કણો ભેરવી માછલીઓને પાંજરામાં ઉતારી દરીયામાં મુકવામાં આવે છે. અમૂક સમય બાદ તે કાઢવાથી તેના પર માછલીઓએ મૌતિક રસ નાખવાથી તે મોતી બને છે. આને પણ કાઢના માછલીને ચીરવી પડે છે. કલચર છ-સાત મોતી એક માછલીનો ભોગ માગે છે.

આ છે આપણો અહીંસાનો ધર્મ.

એક અદ્‌ભુત પ્રાણી

ઓસ્ટ્રેલીયાનું ડકબિલ એ પ્રાચીન યુગની મરી પરવારેલી પ્રાણી સૃષ્ટિ અને આજની સ્તન્યસંવની પ્રાણી સૃષ્ટિને સાંધતી કડી છે. તેને બતક જેવી ચાંચ છે અને પક્ષીની જેમ તે ઇંડા મુકે છે, પણ તે પક્ષી નથી. તેના શરીરે પીછાં નથી, રૂંવાટી છે. તેને ચાર પગ છે. તેના શરીરના પેટાળ પર એક ઠેકાણે ખુલ્લી ચામડી છે, તેમાંથી દુધ ઝરે છે, જે ચાટીને બચ્ચાં પોષણ મેળવે છે. પણ તેને સ્તન નથી. પક્ષીવંશ કે સરિસૃપવંશના કોઇ જીવને આવી સગવડ નથી. આમ ડકબિલ એક વિચિત્ર પ્રાણી છે.

ભારતનું તેલ ઉત્પાદન

ભારતને દર વર્ષે ૫૦ લાખ ટન તેલની જરૂર હોય છે જ્યારે દર વર્ષે ફકત ૪ લાખ ટન તેલ આપણા દેશમાં પેદા થાય છે. બાકીનું પરદેશથી મંગાવું પડે છે, પરંતુ તેલની બાબતમાં ભાવિ ઉજળું છે.

નવું સંશોધન

અલ્જીરીઆમાં ચેરચેલ ખાતે શિલ્પીઓએ એક સમૃદ્ધ રોમન શહેર શોધી કાઢયું છે. ત્યાં ગટર અને ફુટપાથના પથ્થરો અને માટીના વાસણો મળી આવ્યાં છે.

સામાજીક ખબરો

વેવીશાળ

તા. ૧૩-૭-૫૯ના સોમવારે ડરબનના રહેવાસી શ્રીમાન ગોવનભાઇ મોરારજીની સુપુત્રી બહેન જસુમતીના શુભ વેવીશાળ. પોર્ટ એલીઝાબેથના રહેવાસી સ્વ. નાથુભાઇ માધવના સુપુત્ર બાબુલાલભાઇ સાથે થયા હતા. લેડીસ્મીથના જાણીતા શ્રીમાન વિઠ્ઠલભાઇ લાલાજી હસ્તે વેવીશાળ કરવામાં આવ્યું હતું.

શ્રીમાન ગોવનભાઇ મોરારજી તરફથી તેમજ બાબુલાલ માધવજી તરફથી મળેલી ભેટો બદલ ડરબન હિતેચ્છુ મંડળ આ પત્રદ્વારા તેમનો આભાર માને છે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર ફુલો મળશે.

ઠેકાણું : **માબરો હેટસ (પ્રો.) લી.**

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર.

ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, બોકસ ૫૨૫૭.

માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

પો. બો. ૫૨૯૦ —•— ટેલીફોન ૩૩-૫૯૨૦

ટેલીગ્રાફ એડરેસ : "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જો હા ની સ બ ર્ગ.

હોલસેલ અને રીટેઈલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોરટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઈંગ્લીશ ગ્રોસરી, દેશી માથામાં નાંખવાના જાત જાતના તેલો-અત્તરો, સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-કેરમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઇકર તથા બીજી અનેક દેશી ચીજો કીફાયત ભાવથી મળશે.

હમણા જ આવેલો હિંદનો માલ

જથ્થા બંધ આયત

સીધી આયત કરવાથી અમારો માલ સસ્તો અને સારો હોય છે. ગમે તે બીજા માલ સાથે સરખાવો.

સાડીઓ: આર્ટ સીફોન શી. ૨૫-૦ થી ઉપર, આર્ટ સીલ્ક શી. ૨૭-૬, મનીપુરી શી. ૩૦-૦, મયસોરી સીફોન પા. ૪-૧૫-૦. ખુબ મોટા પ્રમાણમાં પસંદ માટે આવકારો.

બંગડીઓ: પ્લાસ્ટીકની રંગ બેરંગી ૧૨/૦ ગ્રોસ, કાંચની રંગ બેરંગી ૫/- ડઝન. આ ઉપરાંત બીજી મોટી બંગડીઓ પણ છે.

કેશ ઓર્ડર સ્વીકારશું.

સી. ઓ ડી. ઓર્ડર નોંધવતા ૨૫ ટકા ડીપોઝીટ લેવામાં આવશે.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોકસ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શુભ પ્રસંગે માટે ભેટ !

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

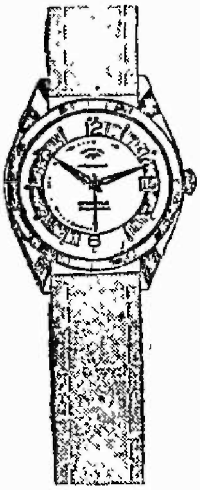

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* લેંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોકસ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

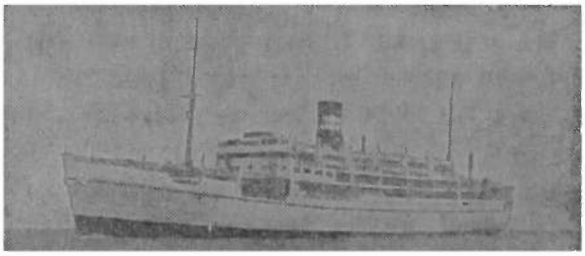

સ્ટીમર કંપાલા ૩૧મી જુલાઇ, ૧૯૫૯ના આવશે.
અને ૫મી ઓગસ્ટ ૧૯૫૯ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	ખોરાક	વગર	પા. ૬૨–૦–૦
સેકન્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૬૦–૧૫–૦
થર્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૩૧–૧૦–૦

ઓર્ડીનરી		સ્પેશીયલ	
નોન-વેજીટેરીયન	પા. ૪–૧૩–૦	નોન-વેજીટેરીયન	પા. ૧૦–૧૮–૦
વેજીટેરીયન	પા. ૪–૪–૦	વેજીટેરીયન	પા. ૯–૧૫–૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઇ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઇ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોકસ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.
ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૯૮૮.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor